

ELÄKELÄISET RY:N VUOSIKERTOMUS 2019

Vuosikertomus 2019

Hyväksytty Eläkeläiset ry:n valtuustossa 21.8. 2020

Sisällys

1 ELÄKELÄISET RY VUONNA 2019 – PENSIONÄRERNA RF ÅR 2019.....	4
2 YHTEISTYÖ	7
2.1 EETU ja eläkeläisjärjestöjen yhteistyö	7
2.2 Sosiaali- ja terveysjärjestöt ja muu yhteistyö	8
2.4 Pohjoismainen ja eurooppalainen yhteistyö	8
3 JÄRJESTÖN HALLINTO JA TOIMISTO	9
3.1 Valtuusto	9
3.2 Hallitus.....	9
3.3 Toimisto.....	10
4 JÄRJESTÖTYÖ JA TOIMINNAN OHJAUS.....	10
4.1 Alueelliset opinto- ja työpäivät	10
4.2 Paikallisyhdistykset.....	10
4.3 Aluejärjestöt	11
4.4 Paikallisen ja alueellisen toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja kehittäminen.....	11
4.5 Yhdistysverstastoiminta	11
4.6 Matkat sekä loma- ja virkistystoiminta	12
4.7 Monikulttuurinen toiminta	12
4.7 Vapaaehtoistyön ohjaus.....	14
5 KULTTUURI JA KOULUTUS	14
5.1 Kulttuuri	15
5.2 Koulutus	15
6 LIIKUNTA	16
6.1 Liikumme tanssien -hanke 2018 – 2020	17
7 KEHITTÄMISHANKKEET	18
7.1 Verkko ja vempaimet hallintaan -hanke (2016-2019)	18
7.2 Verkottuvat yhdistykset -hanke	18

7.3 Elämäni eläkevuodet – liikettä ja mielenvoimaa (2019-20121)	19
8 VIESTINTÄ.....	19
9 JUHLAVUOSI 2019 – ELÄKELÄISET RY 60 VUOTTA	20
10 TALOUS.....	22
11 TOIMINNAN ARVIOINTI.....	23
12 LIITTEET	26
Liite 1: Ikäystävälliseen Suomeen – Eläkeläiset ry:n vaalitavoitteet	26
Liite 2: Eläkeläiset ry:n ehdotukset kirjauksiksi hallitusohjelmaan 2019	27
Liite 3: EETUn lausunnot ja kannanotot vuonna 2019	29
Liite 4: Eläkeläiset ry:n edunvalvonnan ja ikääntymispolitiikan tiedotteet, lausunnot ja kannanotot	30
Liite 5: Juhlavuoden Eläkeläiset ry 60 vuotta tapahtumat	31
Liite 6: Eläkeläiset ry:n edustukset ja jäsenyydet 2019	33
Liite 7: Järjestön luottamushallinto ja henkilökunta	34
Liite 8: Eläkeläiset ry:n vierailut paikallisissa ja alueellisissa tilaisuuksissa	36
Liite 9: Toimintatilastot	37
Liite 10: Yhdistysverstaat vuonna 2019.....	38
Liite 11: Kurssien henkilökunnan ulkopuoliset kouluttajat	39
Liite 12: Kulttuuritalon juhlan 4.12. ohjelma.....	41

Kannen kuva: Kuopio-Kallavesi Eläkeläiset ry:n yhteislaulutilaisuus Eläkeläiset ry:n juhlavuoden merkeissä Kuopion satamatorilla heinäkuussa 2019.

1 ELÄKELÄISET RY VUONNA 2019

Yhteiskunnallista keskustelua hallitsi alkuvuonna 2019 vanhuspalveluiden kriisi, jonka taustalla oli vuosia jatkunut aliresursointi, laadun laiminlyönti sekä valvonnan pettäminen. Vanhusten hoiva nousi keskeiseksi vaaliteemaksi eduskuntavaaleissa ja hoivakysymys näkyi myös vaalituloksessa. Myös eläkeläisten toimeentulo nousi vaaliteemaksi, ja vaalien jälkeen nimitetty Antti Rinteen hallitus ryhtyi sekä vanhustenhoivan parannuksiin että pienten eläkkeiden korotuksiin.

Eläkeläiset ry sai vuonna 2019 uuden tavoiteohjelman. Ohjelma ”Ikäystävälliseen Suomeen” sisältää laajan paketin toimenpiteitä, joilla yhteiskunta vastaa väestön ikääntymiseen. Ohjelman keskeiset teemat ovat eläkeläisten toimeentulo, palvelut ja osallisuus yhteiskunnassa. Ikääntymispoliittisen työryhmän vetämä ohjelmatyö vahvisti jäsenistön osallisuutta järjestön edunvalvontatyössä ja omaa asiantuntijaverkostoamme. Jäsenistön sitoutuneisuudesta edunvalvontaan kertoo jäsenyhdistysten tekemien valtuustoaloitteiden huomattava kasvu ja se, että valtaosa aloitteista liittyi tavoiteohjelmaan ja sen teemoihin.

Ohjelmatyön pohjalta järjestö vaikutti 14.4. käydyissä eduskuntavaaleissa sekä omilla tavoitteillaan (liite 1) että yhdessä muiden eläkeläisjärjestöjen kanssa. Laadimme erikseen myös ehdotuksemme hallitusohjelmaan (liite 2). Yhdessä Eläkeliiton ja Eläkkeensaajien Keskusliiton kanssa teetimme tammikuussa kansanedustajaehdokkaille kyselyn yhteisistä teemoistamme, ja saimme vastauksen 415 ehdokkaalta, eli 42 % ehdokkaista. EETU:n lausuntojen lisäksi (liite 3) jätimme oman lausunnon sosiaaliturvan uudistushankkeeseen. Vuoden aikana järjestö otti kantaa muun muassa vanhuspalveluihin, toimeentuloon, asumiseen ja demokraattiseen vaikuttamiseen liittyviin kysymyksiin. Järjestön ikääntymispoliittiset kannanotot ja tiedotteet on listattu liitteessä (liite 4).

Eläkeläiset ry:n valtuusto pohti yhteiskuntaamme muovaavia megatrendejä: digitalisaatio, eriarvoisuus, muuttoliikkeet, demokratian tila ja ympäristökriisi. Valtuusto käynnisti strategisen keskustelun siitä, mitä toimintaympäristön muutokset merkitsevät pitkällä aikavälillä järjestölle, sen tavoitteille ja tulevalle toiminnalle (ks. 4.1.). Valtuusto antoi hallitukselle tehtäväksi strategian valmistelun hyväksyttäväksi vuoden 2020 valtuuston kokouksessa.

Valtuusto käynnisti ”Ikäystävällinen kunta” -kampanjan paikallistason edunvalvontatyön tukemiseksi. Kampanjassa kannustettiin paikallisia eläkeläisyhdistyksiä edistämään kotikuntiansa liittymistä maailman terveysjärjestö WHO:n ikäystävällisten kuntien verkostoon (Age Friendly Cities and Communities). Aloitteita tehtiin toistakymmentä eri puolilla Suomea ja ainakin Vaasa ja Kerava ovat liittymässä verkostoon. Lisäksi kampanjassa etsittiin konkreettisia tekoja ikäystävällisyyden edistämiseksi. Vuoden ikäystävällisenä tekona palkittiin Rautalammin kunnan liikuntapalvelut.

Eläkeläiset ry:n perustamisesta tuli vuonna 2019 kuluneeksi 60 vuotta. Juhlavuoden aikana järjestettiin kuusi alueellista juhlaa eri puolilla Suomea. Järjestö esittäytyi kymmenillä paikkakunnilla kiertäneessä juhlanäyttelyssä sekä Eläkeläinen-lehden juhlanumerossa. Juhlavuosi huipentui Helsingin Kulttuuritalon pääjuhlassa, jossa toistatuhatta järjestön jäsentä, ystävää ja kutsuvierasta kokoontui laadukkaan itsetuotetun ohjelman pariin. Matalan kynnyksen toimintaa edustivat juhlien lisäksi yhteislaulutapahtumat, joita järjestettiin kymmenillä paikkakunnalla, sekä ikääntymispolitiikan keskustelutilaisuudet, joissa pohdittiin järjestön tavoiteohjelman eri teemoja asiantuntijoiden alustuksella. Juhlavuoden tapahtumat on listattu liitteessä (Liite 5).

Vuonna 2019 jatkoimme työtä ikääntyneiden osallistumismahdollisuuksien vahvistamiseksi sekä alueellisen ja paikallistoiminnan tukemiseksi. Paikallistoimintaa vahvistettiin yhdistysverstastoiminnalla.

Koulutustoiminnalla pyrittiin vastaamaan muuttuvaan toimintaympäristöön, ja erityisesti järjestöllisten koulutusten osallistumiskynnystä pyrittiin madaltamaan. Tähän saimme tukea osuuskunta Tradekalta. Harrastustoimintaa tukeva tanssiliikunnan hanke tutustutti eläkeläisiä eri tanssimuotoihin. Eläkeläiset ry ja Eläkkeensaajien keskusliitto EKL käynnistivät yhdessä uutta yhteistyötä ay-liikkeen kanssa.

Digitalisaatio toi järjestötoimintaan uusia mahdollisuuksia, mutta myös vaikeuksia. Tulorekisteri aiheutti viranomaisten taholta korkeita vaatimuksia vapaaehtoisille iäkkäille yhdistystoimijoille. Digilaitteisiin tutustuttanut Verkko ja vempaimet -hanke saatettiin loppuun. Yhdistysten näkyvyyden ja toiminnan laajentamista digitaalisessa maailmassa valmisteltiin Verkottuvat yhdistykset -investointihankkeessa ja järjestön digitaalista viestintää vahvistettiin uusilla viestintäkanavilla, esimerkkinä podcast -lähetykset ja tilaisuuksien streamaus.

PENSIONÄRERNA RF ÅR 2019

I början av år 2019 dominerades samhällsdebatten av krisen inom äldreomsorgen som bottnade i årtal av underresursering, försummelse i fråga om kvaliteten, samt bristande tillsyn. Äldreomsorgen kom att bli ett centralt valtema i riksdagsvalet och frågan om vård och omsorg märktes även på valresultatet. Pensionärernas utkomst lyftes också fram som valtema och Antti Rinnes regering, som utnämndes efter valet, tog itu med att genomföra förbättringar i äldreomsorgen och höja de lägsta pensionerna.

Pensionärerna rf fick år 2019 ett nytt målprogram. I programmet ”Mot ett äldrevänligt Finland ” ingår olika åtgärder med vilka samhället beaktar den åldrande befolkningen. Centrala teman för programmet är pensionärernas utkomst och tjänster samt äldrebefolkningens delaktighet i samhället. Programarbetet, som leddes av en äldrepolitisk arbetsgrupp, stärkte medlemskårens delaktighet i organisationens intressebevakningsarbete och det egna sakkunnignätverket. Medlemmarnas engagemang märks också i en tydlig ökning av antalet initiativ som medlemsföreningarna fört fram. I de allra flesta initiativen låg fokus på målprogrammet och dess teman.

Arbetet med målprogrammet utgjorde också basen för organisationens valarbete inför riksdagsvalet den 14 april både för de egna målens del och för det gemensamma valarbetet tillsammans med de övriga pensionärsorganisationerna. Vi utarbetade också egna förslag för regeringsprogrammet. Tillsammans med Eläkeliitto och Pensionstagarnas Centralförbund lät vi i januari genomföra en enkät riktad till kandidaterna i riksdagsvalet. Enkäten tog upp våra gemensamma teman och den besvarades av 415 kandidater, d.v.s. 42 procent. Utöver Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf:s utlåtanden lämnade vi in vårt eget utlåtande till projektet som rör en reform av den sociala tryggheten. Under årets lopp tog organisationen bland annat ställning till frågor som gällde äldreomsorgen, utkomsten, boendet samt möjligheterna till demokratisk påverkan.

Pensionärerna rf:s delegation dryftade olika megatrender som formar vårt samhälle: digitaliseringen, ojämlikheten, flyttrörelserna, demokratins tillstånd och miljökrisen. Delegationen initierade en strategisk diskussion om vad förändringarna i omvärlden på längre sikt innebär för organisationen, dess mål och verksamhet. Delegationen gav styrelsen i uppgift att godkänna beredningen av strategin vid

delegationsmötet år 2020.

För att stödja intressebevakningsarbetet på lokal nivå körde delegationen igång kampanjen "En äldrevänlig kommun". Inom kampanjen sporrade man de lokala pensionärsföreningarna till att arbeta för att de egna hemkommunerna går med i världshälsoorganisationen WHO:s globala nätverk för äldrevänliga kommuner (Age Friendly Cities and Communities). Närmare tjugo initiativ togs på olika håll i Finland och åtminstone Vasa och Kervo går med i nätverket. I kampanjen letade man efter konkreta gärningar för att främja en äldrevänlig kommun. Utmärkelsen årets äldrevänliga gärning gick till idrottsservicen i Rautalampi kommun.

År 2019 hade 60 år förflutit sedan Pensionärerna rf grundades. Under jubileumsåret arrangerades sex regionala fester på olika håll i Finland. Organisationen presenterades på jubileumsutställningen som turnerade på tiotals orter och som även ingick i tidskriften *Eläkeläinens* jubileumsnummer. Jubileumsåret kulminerade med huvudfesten som hölls på Kulturhuset i Helsingfors där över tusen medlemmar, vänner och inbjudna gäster samlats för att njuta av ett högklassigt program i egen regi. Utöver festerna ordnades verksamhet med låg tröskel, som exempelvis allsångsträffarna som hölls på tiotals orter, samt diskussionsmöten kring äldrepolitiken där man efter sakkunnigas inledningsanföranden dryftade olika teman med anknytning till organisationens målprogram.

Under år 2019 fortsatte arbetet för att stärka äldre personers möjligheter till delaktighet samt för att stödja verksamheten regionalt och lokalt. Den lokala verksamheten fick en förstärkning i och med lanseringen av modellen med föreningsverkstäder. Inom utbildningsverksamheten strävade man efter att svara på en omvärld i förändring, och då särskilt sänka tröskeln för deltagande i organisationsutbildningar. För denna verksamhet erhöll vi stöd från andelslaget Tradeka. Hobbyverksamheten stöttades genom ett dansmotionsprojekt där pensionärerna kunde stifta bekantskap med olika dansformer. Pensionärerna rf och Pensionstagarnas Centralförbund inledde tillsammans ett nytt samarbete med fackföreningsrörelsen.

För föreningsverksamhetens del innebar digitaliseringen nya möjligheter, men även svårigheter. Inkomstregistret ställde från myndighetshåll höga krav på äldre frivilliga inom föreningarna. Projektet *Verkko ja vempaimet* (Webben och manickerna) där vi bekantade oss med den digitala apparaturen avslutades. Inom investeringsprojektet *Verkottuvat yhdistykset* (Nätverkande föreningar) förberedde man sig inför klivet ut i den digitala världen som ger föreningarna och deras verksamhet bättre synlighet. Dessutom förstärktes organisationens digitala kommunikations- och informationskanaler, till exempel genom podcast-sändningar och strömning av evenemang. Översättning: Anne Lindfors-Shaban

2 YHTEISTYÖ

2.1 EETU ja eläkeläisjärjestöjen yhteistyö

Järjestö on Eläkeliittojen etujärjestö EETU ry:n jäsen. EETU toimii valtakunnallisten eläkeläisjärjestöjen yhteenliittymänä eläkeläisten ja ikäihmisten taloudellisten ja sosiaalisten etuuksien ja oikeuksien parantamiseksi. Toiminta keskittyy eläkeläisten valtakunnalliseen edunvalvontaan. Alueellisen ja paikallisen EETU-yhteistyön muodot vaihtelevat.

EETUn jäsenjärjestöjä ovat Eläkeläiset ry:n lisäksi Eläkeliitto ry, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry, Kansallinen senioriliitto ry, Kristillinen Eläkeliitto ry ja Svenska pensionärsförbundet rf.

Vuorotteluperiaatteen mukaisesti EETUn puheenjohtajajärjestönä toimi vuonna 2019 Kansallinen Senioriliitto ry. EETUn hallitus kokoontui neljä kertaa ja työvaliokunta kuusi kertaa. Vaikuttamistyön apuna EETUlla on neuvottelukunta, jossa Eläkeläiset ry:tä edusti valtuuston puheenjohtaja Kalevi Kivistö.

Vuoden 2019 aikana EETU antoi yhteensä 12 lausuntoa ja kannanottoa. Ajankohtaisia aiheita olivat mm. toimeentulon, vanhuspalveluiden ja digitalisoinnin kysymykset. EETUn kannanotot ja lausunnot liitteenä (liite 3). EETU julkaisi eduskuntavaaliteesinsä jäsenliittojen lehdissä. 21.3.2019 järjestettiin Kansallismuseon auditoriossa vaalipaneeli eduskuntapuolueiden edustajille. Eläkeläisparlamentin 14.11. pääteemana oli eläkeläisköyhyys ja pääpuhujana oli sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen.

Toukokuussa 2019 julkaistiin EETU ry:n Kantar TNS Oy:ltä tilaama Huomisen kynnyksellä -tutkimus. Aiemmat Huomisen kynnyksellä -tutkimukset ovat vuosilta 2007, 2010, 2013 ja 2016. Tutkimus antaa tietoa mm. ikääntyneiden odotuksista eläkejärjestelmää kohtaan ja luottamuksesta eri instituutioita kohtaan. Tutkimuksessa kyseltiin myös onnellisuudesta ja ikääntyneiden peloista sekä sitä, miten 55-84-vuotiaat suhtautuvat työn tekemiseen eläkkeellä. Tutkimus valotti ensimmäisen kerran ikääntyneiden it-taitoja ja osallistumista sosiaaliseen mediaan. Tutkimuksen tuloksista EETU ry järjesti tiedotustilaisuuden Helsingin keskustakirjasto Oodissa 15.5.2019. Tilaisuudessa alusti Kantar TNS Oy:n tutkimusjohtaja Sakari Nurmela.

EETUn hallitus tapasi vuonna 2019 säännöllisesti sidosryhmien edustajia. Tapaamisissa kuultiin asiantuntija-alustuksia ja käytiin keskusteluja eläkeläisten aseman parantamisesta. EETUn keskeisiä sidosryhmiä ovat eduskunta, sosiaali- ja terveysministeriö, Eläketurvakeskus, Kela ja TELA. Kannanotossa valtion talousarvioehdotukseen 2020 EETU ilmaisi tyytymättömyytensä pienten eläkkeiden korotukseen, ja esitti eläkeläisköyhyyden torjumisen jatkamista laajalla toimenpideohjelmalla.

EETU oli vuonna 2019 edustettuna mm. seuraavissa elimissä: Kelan neuvottelukunta, Kelan eläkeasiain neuvottelukunta (Eläkeläiset ry:stä Jan Koskimies), Ihmisoikeusvaltuuskunta (Eläkeläiset ry:stä Kalevi

Kivistö), Ikääntyneiden asumisen yhteistyöverkosto, Trafin PRM YTE:n kansallinen seurantaryhmä (Rautatiehenkilöliikenteen esteettömyyttä koskevan sääntelyn kehittäminen, Vanhustyön Keskusliiton korjausneuvonnan neuvottelukunta, Ikäihmisten liikunnan kansallisen toimenpideohjelman ja Voimaa vanhuuteen -ohjelman ohjausryhmä (Eläkeläiset ry:stä varajäsen Eva Rönkkö) ja Selkokeskuksen neuvottelukunta (Eläkeläiset ry:stä koulutussuunnittelija Tiina Rajala).

2.2 Sosiaali- ja terveysjärjestöt ja muu yhteistyö

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallinen kattojärjestö, joka kokoaa yhteen yli 200 sosiaali- ja terveysalan järjestöä sekä useita kymmeniä muita yhteistyöjäsentahoja. SOSTE:n valtuustossa järjestöä edusti toiminnanjohtaja Jan Koskimies. Järjestön edustajat osallistuvat STEA:n, SOSTE:n ja muiden sote-alan toimijoiden järjestämiin tapahtumiin, koulutustilaisuuksiin ja verkostoihin.

Koulutus- ja kulttuuritoiminnassa tehtiin yhteistyötä Kansan Sivistystyön Liiton ja KSL-opintokeskuksen kanssa. KSL:n hallituksessa järjestöä edusti Tiina Rajala. Järjestö teki yhteistyötä Työväen Urheiluliitto TUL ry:n kanssa muun muassa Veteraanien kulttuurikatselmusten valmistelussa.

Eläkeläiset ry valmisteli yhteistyössä Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n kanssa ohjelman ay-väelle suunnattuja eläkkeelle siirtymiseen valmistavia koulutuspäiviä varten. Ohjelman valmistumisen jälkeen se toimitettiin valmennusten yhteistyökumppaneiksi lupautuneille ammattiliitoille, JHL:lle, SEL:lille, Rakennusliitolle ja Teollisuusliitolle. Joulukuussa järjestettiin ensimmäinen valmennuspäivä Tampereella 30.11. yhteistyössä SEL:in kanssa. Osallistujia valmennuksessa oli 12. Järjestö teki myös yhteistyötä useiden ammattijärjestöjen veteraanijaostojen kanssa ja osallistuttiin SEL:n risteilylle 2.-3.2.

Eläkeläiset ry:n jäsenyydet ja edustus on listattu liitteessä (Liite 6).

2.4 Pohjoismainen ja eurooppalainen yhteistyö

Eläkeläiset ry osallistuu Pohjoismaisen yhteistyötoimikunnan NSK:n toimintaan. NSK:n jäsenjärjestöjä ovat: Faglige Seniorer (Tanska), Landsfelag Pensjónista (Färsearet), Landssamband eldri borgara (Islanti), Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL (Suomi), Pensjonistforbundet (Norja), Eläkeläiset ry (Suomi), Svenska Kommunal Pensionärernas Förbund (Ruotsi) ja Pensionärernas Riksorganisation PRO (Ruotsi). NSK:n jäsenjärjestöillä on yhteensä noin miljoona jäsentä. NSK on AGE Platform European yhteisöjäsen. AGE:lla on kaikkiaan 165 eurooppalaista jäsenjärjestöä. AGE:n tehtävänä on vaikuttaa EU:n päätöksentekoon ikäihmisiä koskevissa kysymyksissä.

Pohjoismainen yhteistyötoimikunta NSK järjesti kaksi kokousta: vuosikokouksen 7.-8.5. Drammenissa, Norjassa ja 30.-31.10. syyskokouksen Siuntiossa, Suomessa. Vuosikokouksessa kuultiin kunkin jäsenen maan maaraportti sekä käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Syysyn kokouksessa maaraportteja käsiteltäessä todettiin, että jäsenmaiden haasteet ovat monelta osin yhteneviä. Syyskokouksen yhteydessä järjestetyn seminaarin teemana oli eläkeläisköyhyys. Seminaarin valmisteluista vastasi Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ja sen puheenjohtajana toimi Kalevi Kivistö Eläkeläiset ry:stä. Vuosikokoukseen osallistuivat valtuuston puheenjohtaja Kalevi Kivistö ja toiminnanjohtaja Jan Koskimies. Syyskokoukseen osallistuivat Kalevi Kivistö, Irmeli Mandell (Vaasan Eläkeläiset ry), tiedottaja Tuomas Talvila ja järjestösuunnittelija Anu Mäki.

NSK:lla oli toimintavuoden aikana edustus AGE Platform European hallituksessa ja sen asiantuntijaryhmissä. NSK:n EU-koordinaattori toimitti vuoden aikana kuusi uutiskirjettä. Se välitettiin järjestömme ruotsinkielisille yhdistyksille.

Monikulttuurisuustyön suunnittelija Eva Rönkkö osallistui maaliskuussa ENIEC-verkoston (European Newtwork on Intercultural Elderly Caren) vuositapaamiseen Bristolissa. Keväällä perustettiin Suomen ENIEC jäsenistä työryhmä vuoden 2020 verkostotapaamisen valmisteleiseksi Tallinnassa. Työryhmä kokoontui syksyllä 8 kertaa.

3 JÄRJESTÖN HALLINTO JA TOIMISTO

Järjestön luottamushallinto ja henkilökunta on listattu liitteessä (Liite 7).

3.1 Valtuusto

Valtuuston kokous pidettiin 10.6. Varkauden Kuntorannassa. Kokoukseen osallistui yhteensä 51 henkilöä: 37 valtuutettua, 7 hallituksen jäsentä ja 7 järjestön toimihenkilöä.

Jäsenyhdistykset toimittivat kokouksen käsiteltäväksi kaikkiaan 82 aloitetta. Aloitteellisuudessa oli huomattava kasvu, sillä edellisessä valtuuston kokouksessa vuonna 2017 vastaava luku oli 51. Aloitteissa kannettiin huolta erityisesti vanhuspalveluiden sekä ja sosiaali- ja terveyspalveluiden laadusta ja tulevaisuudesta sekä omaishoidosta ja eläkeläisköyhyydestä. Vanhusasiamiehen viran perustamista toivottiin kiirehdittävän. Aloitteet käsiteltiin valiokunnissa.

Valtuusto hyväksyi järjestölle tavoiteohjelman nimeltä ”Ikäystävälliseen Suomeen”, käynnisti strategiatyön, sekä kampanjan ikäystävällisen kunnan puolesta. Valtuuston kannanotossa nähtiin uuden hallituksen ohjelmassa myönteisiä puolia ja todettiin hallituksella olevan ainekset rohkeaan ikääntymispolitiikkaan.

Kokouksen yhteydessä pidetyssä seminaarissa 11.6. pohjustettiin tulevaa strategiatyötä paneutumalla yhteiskuntaa muovaaviin megatrendeihin. Seminaarissa kuultiin kolme puheenvuoroa: Eläkeläiset ry:n aluetyön suunnittelija Anna Eskola alusti järjestökentän tilanteesta, monikulttuurisuustyön suunnittelija Eva Rönkkö alusti yhdenvertaisuudesta ja Jyväskylän kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja Eila Tiainen kansalaisjärjestöjen vaikuttamistyöstä kunnallisessa päätöksenteossa.

3.2 Hallitus

Hallitus kokoontui toimintavuoden aikana yhdeksän kertaa, joista kaksi oli sähköposti- ja puhelinkokouksia. Hallituksen jäsenet osallistuivat kokouksiin aktiivisesti. Tarvittaessa henkilökohtaiset varajäsenet osallistuivat kokouksiin varsinaisten sijaan. Valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja olivat mukana hallituksen työskentelyssä.

Hallitusta työllistivät toiminnan suunnittelu, tavoiteohjelma- ja strategiatyö, EETUn piirissä tehtävä ja muu edunvalvonta, valtakunnallisen toiminnan järjestäminen, sekä järjestön omistamaan kylpylähotelli Kuntorantaan liittyvät kysymykset. Hallituksen ikääntymispoliittinen työryhmä valmisteli hallitukselle tavoiteohjelmaa ja strategiaa. Työryhmä piti strategiapäivän 20.9. yhteistyössä KSL:n kanssa.

Järjestön puheenjohtaja, valtuuston puheenjohtaja ja muut keskeiset luottamushenkilöt sekä työntekijät kiersivät aktiivisesti puhumassa järjestön paikallisissa ja alueellisissa tapahtumissa ja osallistuivat erilaisiin sidosryhmätilaisuuksiin järjestön edustajina (Liite 8).

3.3 Toimisto

Järjestön toimitilat sijaitsevat Helsingissä järjestön omistamassa osakehuoneistossa (Mechelininkatu 20 A). Tiloissa työskenteli vuonna 2019 kahdeksan vakituista työntekijää. Työntekijöistä yhden palkkaus tulee STEAn monikulttuuriseen työhön kohdennetusta toiminta-avustuksesta ja muiden palkkaukseen käytetään STEAn yleisavustusta. Lisäksi järjestö hyödynsi tarvittaessa osa-aikaista työvoimaa, palkkatuetta työvoimaa sekä työharjoittelijoita.

Konkreettista työn suunnittelua ja arviointia toteutettiin säännöllisissä henkilökunnan viikkopalaverissa. Toimiston työssä käytettiin työaikaa säästäviä sähköisiä ja digitaalisia työvälineitä, kuten pilvipalveluja, taloushallinto-ohjelmistoa ja jäsenrekisteriohjelmistoa. Henkilökunnan arviointi- ja suunnittelupäivät pidettiin kevätkauden alussa 17.–18.1. ja syyskauden alussa 15.–16.8. Tammikuun päivät toteutettiin Työväenliikkeen kirjastossa ja elokuun päivät Helsingin invalidien tiloissa.

Järjestö huolehtii työnantajana henkilökunnan työkyvystä, ammattitaidosta ja työmotivaatiosta henkilöstöpolitiikalla, johon sisältyy joustavuus työn järjestelyissä, kattava työterveydenhuolto sekä ammattitaitoa ylläpitävää ja kehittävää koulutusta. Henkilöstön kehityskeskustelut pidettiin 28.8.-6.9. ja virkistyspäivä 27.8. Toimiston avointen ovien päivä järjestettiin 16.12.

4 JÄRJESTÖTYÖ JA TOIMINNAN OHJAUS

4.1 Alueelliset opinto- ja työpäivät

Järjestimme opinto- ja työpäivät jokaisen 14 aluejärjestön luona 28.1.–26.2.2019. Tilaisuuksia oli yhteensä viisitoista; Savon aluejärjestön alueella järjestettiin kaksi tilaisuutta. Tilaisuuksiin osallistui 320 henkeä 121 eri jäsenyhdistyksestä. Kaikilla alueilla tilaisuuksissa oli mukana henkilöitä, jotka ottivat osaa alueellisiin opinto- ja työpäiviin ensimmäistä kertaa.

Opinto- ja työpäivien keskeisenä sisältönä oli luodata osallistujien näkemyksiä ikääntymispoliittisen tavoiteohjelman eri teemoista ryhmätöiden avulla. Lisäksi pohjustettiin valtuustoaloitteiden laatimista, luotiin katsaus Eläkeläiset ry:n yhdenvertaisuusoppaaseen, ajankohtaisiin liikunta-asioihin, eduskuntavaaleissa vaikuttamiseen, tietotekniikkahankkeiden jatkosuunnitelmiin, AY-yhteistyöhön, tulorekisteriin sekä järjestön juhlavuoteen.

4.2 Paikallisyhdistykset

Rekisteröityjä paikallisyhdistyksiä oli vuoden lopussa 196. Henkilöjäseniä paikallisyhdistykset kirjasivat vuoden lopussa 20 000 (2018: 25 864) ja yhteisökannatusjäseniä 31. Sukupuolijakauma on vakiintunut: paikallisyhdistysten jäsenistä naisia on 61% ja miehiä 39%.

Paikallisyhdistysten toimintaa selvitettiin lomakkeella. Lomakkeen palautti 128 yhdistystä (2018: 128). Vapaaehtoistehtäviin osallistui 9 510 henkilöä (2018: 7 059). Viikkokerhotapaamisia oli 3628 ja harrastusryhmien kokoontumisia 7 647 kertaa, joissa yhteensä 105 765 osallistumiskertaa. Ystävätoiminnassa tavattujen vanhusten lukumäärä 13 251 (2018: 10 111). Paikallisyhdistykset olivat

vastauksissaan keskimäärin melko tyytyväisiä järjestöpalveluihin, parhaan arvosanan sai tiedotus. Tarkemmat toimintatilastot liitteenä (Liite 9).

Jäsenyhdistyksille toimitettiin kaikkiaan 10 jäsenkirjettä. Kirjeisiin sisältyi yhdistysten ja järjestön sääntömääräisiin kokouksiin liittyviä aineistoja ja ohjeita, materiaaleja valtuuston kokoukseen liittyen, koulutustiedotteita, valtuuston vastaukset aloitteisiin sekä Eläkeläiset ry:n vuoden 2018 toimintakertomus sekä vuoden 2020 toimintasuunnitelma. Toiminnan purkautumisohje uudistettiin ja purkautumisprosessi sujuvoitettiin.

4.3 Aluejärjestöt

Aluejärjestöjä oli vuoden lopussa 14. Aluejärjestöjen opinto- ja neuvottelupäivät järjestettiin Varkaudessa 13.-16.10. Mukana oli 13 aluejärjestöä ja niistä 26 osallistujaa.

Neuvottelupäivillä käytiin läpi valtuuston tekemiä päätöksiä, tutustuttiin järjestön vuoden 2020 toimintasuunnitelmaan ja Ikäystävälliseen Suomeen -ohjelmaan, perehdyttiin tapoihin käsitellä erilaisuuden ja yhdenvertaisuuden teemoja, valmisteltiin vuoden 2020 alueellisia opinto- ja neuvottelupäiviä, sekä käytiin läpi Huomisen kynnyksellä 2019 -kyselytutkimuksen tuloksia.

Aluejärjestöjen toimintaa selvitettiin lomakkeella. Vastaukset saatiin 6 aluejärjestöltä (2018:10) Toiminnan järjestämiseen osallistui 250 henkilöä, erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia järjestettiin 32. Eläkeläiset ry:n järjestöpalveissa ja toiminnassa vastanneet aluejärjestöt antoivat parhaan arvion tiedotukselle, koulutuksille ja monikulttuuriselle toiminnalle.

4.4 Paikallisen ja alueellisen toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja kehittäminen

Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi Eläkeläiset ry:lle kohdennettua avustusta jäsenjärjestöjen toiminnan tukemiseen yhteensä 40 000 euroa. Eläkeläiset ry ohjasi rahat paikallisen ja alueellisen toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen ja kehittämiseen.

Kohdennettua järjestöavustusta haki 87 yhdistystä, joista 14 oli aluejärjestöjä. Hakemusten yhteenlaskettu arvo oli 80 000 euroa. Avustusta myönnettiin kaikkiaan 53 yhdistykselle. Myönnetty avustuksen ohjautuivat jäsenistöä aktivoivaan ja hyödyttävään toimintaan, mm. tilavuokriin, toiminnan vetäjien, koulutuksiin, harrastusvälineisiin ja matalan osallistumiskynnyksen toiminnan järjestämiseen. Avustuksen saajien kanssa tehtiin STEA:n edellyttämä avustuksen siirto- ja käyttösoyminen. Syksyllä kaikille avustuksen saajille lähetettiin raportointi- ja tilityslomakkeet.

Syksyllä käynnistettiin vuoden 2020 hakukierros toimittamalla yhdistyksille hakulomakkeet ja ohjeet kohdennetun järjestöavustuksen hakemista varten. Haun helpottamiseksi tehtiin myös sähköinen lomake. Hausta ja sen aikataulusta tiedotettiin lisäksi Eläkeläinen-lehdessä ja järjestön kotisivuilla.

4.5 Yhdistysverstastoiminta

Yhdistysverstaat ovat yhdistyksen toiminnan kehittämiseen pureutuvia koulutuksia. Järjestimme vuonna 2019 yhteensä 20 yhdistysverstasta (liite 10). Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 286 henkeä.

Yhdistysverstaissa osallistujat keskusteleval ohjatusti oman yhdistyksensä kehittämistarpeista. Tilaisuuksissa yhdistyksen jäsenet haarukoivat toimintaa koskevia kehittämisideoita jäsenistön omista lähtökohdista ponnistaen.

Esimerkkejä asiakokonaisuuksista, joita on työstetty Yhdistysverstaissa:

- kerhotoiminnan vakiintuneiden kaavojen uudistaminen
- käytettävissä oleviin tiloihin liittyvät haasteet
- yhdistyksen tiedottaminen ja näkyvyys omalla alueella
- yhteydenpidon elvyttäminen rivijäsenten suuntaan
- ulkoilun lisääminen yhdistyksen väen kesken.

Vuoden 2019 kuluessa kehitimme yhdistysverstastoiminnan vaikutusten seurantaa. Seurannan perusteella eritoten paikallisen näkyvyyden parantaminen sekä tilaisuuksissa kaavailtu yhteistyön syventäminen lähialueen muiden toimijoiden kanssa kuuluvat asioihin, jotka voivat saada hyvää pontta yhdistyksessä järjestetystä verstaistilaisuudesta. Yhdistysverstaista viestittiin eritoten jäsenlehden välityksellä; tilaisuuksissa esiin nousseet hyvät toimintamallit paketoitiin teemoitettuihin idealistoihin vinkkipankki-otsakkeen alle.

4.6 Matkat sekä loma- ja virkistystoiminta

Ryhmämuotoinen matkatoiminta tuo eläkeläisosallistujille turvallisuutta ja madaltaa kynnystä lähteä matkalle virkistäytymään. Järjestö tukee ja ohjaa yhdistyksiä ryhmämatkailun järjestämisessä kouluttamalla yhdistysten matkavastaavia.

Matka- ja virkistystoiminnan merkitys on yhdistyksissä suuri. Paikallisyhdistykset ja aluejärjestöt harjoittivatkin aktiivista matka-, loma- ja virkistystoimintaa. Kerättyjen toimintatilastojen mukaan paikallisyhdistykset ja aluejärjestöt järjestivät yhteensä 1182 matkaa/retkeä/vierailua (2018: 1283). Matkoilla/retkillä/vierailuilla oli yhteensä 22 168 osallistujaa (2018: 22 428)

Eläkeläiset ry tiedotti jäsenyhdistyksilleen lomajärjestöjen tarjoamista tuetuista ryhmälomista. Paikallisyhdistykset hakevat aktiivisesti ryhmälomia lomajärjestöiltä. Kaikille hakeneille ryhmille lomatukea ei kuitenkaan myönnetty, vaikka kriteerit täyttyivät. Kehitys on huolettava: ikääntyneiden tarvetta lomatukeen ei enää tunnusteta aikaisempaan tapaan. Paikallisyhdistykset jakoivat lisäksi jäsenilleen lomatikihakemuksia ja avustivat niiden täyttämisessä.

4.7 Monikulttuurinen toiminta

Järjestön monikulttuurinen toiminta perustuu paikallisyhdistysten ja ulkomaalaistaustaisten iäkkäiden yhteistoiminnalle ja sitä toteutetaan STEA:n kohdennetun avustuksen turvin. Alueelliset yhteistoiminnan suunniteltiin paikallisyhdistysten työryhmissä. Yhteistoimintaa järjestettiin kahdeksalla paikkakunnilla, joista uutena toimintaa viritettiin Kemissä ja Vantaan Tikkurilassa. Suosittuja toimintamuotoja olivat vastavuoroiset vierailut etnisissä yhdistyksissä, yhdistysten juhlissa ja kerhoissa sekä maahanmuuttajien kohtaamispaikoissa (11 kertaa). Muita keskeisiä toimintamuotoja olivat tapahtumat ja retket (7 kertaa),

keskustelukerhot (8 käyntikertaa), liikuntatoiminta (kaksi kerhoa), kokkaus sekä käsityö. Esimerkkinä, Vaasan yhdistyksen käsityökerhossa tekemiä villasukkia vietiin kaupungin monikulttuurisille perheille.

Toimintavuoden tekemisiä väritti järjestön 60 v. juhla. Se näkyi myös monikulttuurisen toiminnan piirissä. Ulkomaalaistaustaisia iäkkäitä osallistui paikalliseen juhlintaan, kuten esiintymisinä yhdistyksien juhlissa, toritapahtumaan Helsingissä, kesäretkeen Raisiossa sekä Uudenmaan ja Savon aluejärjestöjen juhliin Keravalla ja Varkaudessa. Kotkaan yhteislaulutilaisuudessa oli mukana 25 ulkomaalaistaustaista iäkästä ja Kuopion tilaisuudessa viisi. Monikulttuurisuus oli esillä myös juhlanäyttelyssä. Järjestön pääjuhlaan Helsingin Kulttuuritalolle tuli maahan muuttaneita iäkkäitä Helsingistä, Vantaalta, Espoosta ja Kuopiosta. Pääjuhlan liikuntaesityksessä Kulttuuritalolla oli mukana 12 ulkomaantaustaista voimistelijaa. Yhteisesitystä harjoitettiin syyskuussa monikulttuurisella tanssileirillä urheiluopisto Kisakeskuksessa. Leiriin osallistui yhteensä 32 voimistelijaa. Maahan muuttaneiden lisäksi leirissä oli voimistelijaita viidestä yhdistyksestä.

Ulkomaalaistaustaiset iäkkäät olivat mukana myös järjestön *Liikumme tanssien* kehittämishankkeen tanssipajoissa Vantaalla (12), Jyväskylässä (10) ja Kuopiossa (4). Järjestön Helsingin ja Uudenmaan aluejärjestöt osallistuivat Maailma kylässä festivaalille Helsingissä.

Ryhmätoiminta

Helsingissä ja Kuopiossa kokoontui viikoittain monikulttuurisia liikuntaryhmiä. Helsingin ryhmässä liikkui suomea, venäjää ja kiinaa puhuvia naisia. Kiinalaisten naisten osallistuminen voimisteluryhmään kasvoi Helsingissä tasaisesti. Viikoittain kävi liikkumassa 15-20 naista, yhteensä 592 kertaa. Ryhmä esiintyi Kivenlahden kyläjuhlissa Espoossa sekä Valli ry:n järjestämässä kansainvälisessä seminaarissa *Social Inclusion and Ageing Migrants*. Myös 60 v. pääjuhlan tanssikavalkadissa oli kiinalaisten tanssiesitys mukana.

Kuopio - Kallavesi Eläkeläiset ry:n liikuntaryhmässä iäkkäät maahanmuuttajat voimistelivat yhdessä yhdistyksen liikkujien kanssa. Ryhmää ohjaa venäjänkielinen liikunnanopettaja. Ulkomaalaistaustaisia iäkkäitä on tullut mukaan tanssiliikunnan kerhoon. Vastavuoroisesti muutamat yhdistyksen jäsenet laulavat venäjänkielisten perustamassa Kalinka-kuorossa. Kuoro kävi esiintymässä palvelutalossa ja keskustelutilaisuudessa *Vanhenemisen monet kasvot*.

Kontulan Eläkeläiset ry:n ja kiinalaisten naisten Ystävyyss-kerho kokoontui yhteen viisi kertaa. Myös somalimpien kerho jatkoi tapaamisia vertaisohjaajan voimin. Kokoontumiskertoja oli 22.

Tukea paikalliseen toimintaan

Monikulttuurisen toiminnan jatkuvuuden tueksi järjestettiin 7. – 9.2. Kuntorannassa paikallisyhdistysten aktiiveille *Tukihenkilötapaaminen*. Kaksipäiväisessä tilaisuudessa jaettiin kokemuksia alueellisen toiminnan järjestämisestä ja suunniteltiin tulevia tapahtumia. Koulutustapaamisessa pohdittiin järjestön vaikuttamistyötä palvelujen saatavuuden parantamiseksi vieraskielisten iäkkäiden näkökulmasta. Tapaamiseen osallistui 14 henkeä Helsingistä, Tampereelta, Iisalimesta, Kuopiosta, Järvenpäästä ja Raisiosta (7 yhdistystä). Paikallisyhdistykset saivat alueellisten yhteistoimintojen järjestämiseksi tukea monikulttuurisuustyön koordinaattorilta.

Vaikuttamistyötä

Ulkomaalaistaustaisten iäkkäiden määrä Suomen väestössä kasvaa mutta palvelujärjestelmä ei ota vähemmistöryhmien tarpeita riittävässä määrin huomioon. Aiheeseen kiinnitettiin huomiota myös järjestön uuden tavoiteohjelman luomisessa sekä ikäystävällinen kunta -kampanjassa. Vaikuttamistyön muotoja olivat paikallisesti järjestetyt keskustelutilaisuudet, vierailut vanhusneuvostoissa, moninaisuuden esillä pitäminen iäkkäiden hyvinvointia koskevissa seminaareissa, sekä kannanotot kuntien vanhuspalvelujen strategioihin.

Kuopio-Kallavesi Eläkeläiset ry järjesti 16.10. osana järjestön ikääntymispoliittista keskustelutarjontaa tilaisuuden *Vanhenemisen monet kasvot*. Keskustelutilaisuus toi yhteen kaupungin vanhuspalveluista sekä monikulttuurisuustyöstä vastaavia henkilöitä, vanhusneuvoston jäseniä sekä ulkomaalaistaustaisia iäkkäitä. Keskusteluissa oli mukana myös Iisalmen Eläkeläiset ry:n edustajia ja Iisalmen maahanmuuttotyön koordinaattori. Tilaisuuteen osallistui 65 henkeä.

Monikulttuurisuustyön suunnittelija koulutti järjestön edunvalvontatyön aktiiveja Ikääntymispolitiikan opintopäivillä, aluejärjestöjen neuvottelupäivillä sekä järjestön valtuuston seminaarissa esittelemällä iäkkäiden eriarvoisuus- ja yhdenvertaisuuskysymyksiä kunnallisissa palveluissa. Suunnittelija vieraili yhdessä Jade-toimintakeskuksen suunnittelijan kanssa Helsingin vanhusneuvostossa.

Jatkoimme yhteistyötä Metropolia AMK:n kanssa geronomi- ja sosionomiopiskelijoiden kouluttamisessa vieraskielisten iäkkäiden palvelutarpeista kurssilla Käytännön kokemuksia maahanmuuttotyöstä. Diakonia-ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelija oli työharjoittelussa Eläkeläiset ry:n toimistossa. Opiskelija selvitti kehittämistehtävänä vieraskielisille iäkkäille tarjottuja liikuntapalveluja sekä järjestöjen että pääkaupunkiseudun liikuntapalvelujen toimesta.

Verkostotyötä

Yhteistyöverkostot ovat tärkeitä iäkkäiden maahan muuttaneiden tavoittamiseksi ja vaikuttamistyön tekemiseksi. Tärkeimmät yhteistyökumppanit ovat: Jade- toimintakeskus ulkomaalaistaustaisille iäkkäille, Suomen muistiasiantuntijat ry:n Etnimu-toiminta, Pääkaupunkiseudun omaishoitajat/Omaisneuvo – toiminta, Monikko ry Jyväskylässä ja Vantaan maahanmuuttajapalvelut. Monikulttuurisen toiminnan suunnittelija oli mukana kahdessa pääkaupunkiseudun yhteistyöverkostossa, Pakolaisapu ry:n vertaistoinnin VeTo -verkostossa ja Helsingin itäisen palvelualueen Itpa-Mova -verkostossa. Itpa-Mova verkoston voimin järjestettiin Riistavuoren palvelutalossa monikulttuurinen tapahtuma iäkkäille. Tapahtuma tarjoi tekemistä iäkkäille ja vahvistaa kunnan ja järjestöjen yhteistyötä.

Monikulttuurisen toiminnan arviointi ks. luku 11.

4.7 Vapaaehtoistyön ohjaus

Järjestimme Tampereen Eläkeläiset ry:ssä viisi vapaaehtoistyön ohjaustapaamista, jotka oli tarkoitettu harrastusryhmien ohjaajille ja yhdistyksen johtokunnan jäsenille. Ryhmään osallistui 12 henkeä. Lisäksi järjestimme yhden seurantatapaamisen Uudenmaan aluejärjestön työnohjausryhmälle, jossa työnohjausta oli järjestetty edellisenä vuonna.

5 KULTTUURI JA KOULUTUS

Keskeistä kulttuuritoiminnassa oli uusien musiikillisten ja liikunnallisten ohjelmakokonaisuuksien tuottaminen sekä yhteislaulutilaisuuksien järjestäminen. Järjestöllisessä koulutuksessa nousi esiin ikäväestön moninaisuuden näkökulma. Edunvalvontakoulutuksen tärkeimpiä teemoja olivat järjestön uusi ikääntymispoliittinen tavoiteohjelma sekä ikäystävällinen kunta -kampanja.

5.1 Kulttuuri

Kulttuuritoiminnan yhtenä tavoitteena oli ohjelmakokonaisuuksien rakentaminen musiikillisista, liikunnallisista ja näyttämötaiteellisista aineksista. Musiikkikoulutuksessa lisättiin teoriaopetuksen osuutta käytännön harjoittelun rinnalla.

”Ristipistoja – sivistyneesti” – kampanjamme jatkui vuoden loppuun saakka. Siinä jäsenyhdistyksemme valmistivat tauluja ristipisto- ja muita kirjontatekniikoita käyttäen. Tarkoituksena oli muun muassa nostaa esille toiminta rauhan puolesta kulttuurin ja sivistyksen keinoin. Tauluissa kuvattiin yhteiskunnallisia aiheita sekä eläkeläistoimintaa. Järjestimme kampanjan tueksi käsityökurssit Vaasassa ja Porissa. Kampanjaan osallistui 13 yhdistystä ja siinä tuotettiin 60 taulua loppuvuodesta järjestettyyn yhteisnäyttelyyn.

Kannustimme jäsenistöämme järjestämään kaikille avoimia yhteislaulutilaisuuksia eri puolilla Suomea. Tavoitteena oli antaa näkyvyyttä paikallisyhdistysten toiminnalle sekä kertoa järjestön historiasta. Yhteislaulutilaisuuksien tueksi järjestö tuotti jäsenille maksuttoman yhteislauluvihon sekä juonnot tilaisuuksien vetämistä varten. Yhteislaulutilaisuuden järjestämiseksi lauluvihon tilasi 68 yhdistystä. Eläkeläiset ry järjesti oman erillisen yhteislaulutilaisuuden Valkeakosken työväenmusiikkifestivaalin yhteydessä 27.7. Valkeakosken tilaisuuteen osallistui noin 150 henkeä.

Veteraanien kulttuurikatselmus

Veteraanien kulttuurikatselmus järjestettiin Turun Konservatoriossa 16.-17.11. Tapahtumaan osallistui noin 900 henkeä. Katselmuksen päälajit olivat tanssi, musiikki ja näyttämötaide. Eläkeläiset ry:n jäsenistä esiintyjiä oli viidestä yhdistyksestä, mikä oli aiempaa vähemmän. Tätä selittää järjestömme 60-vuotisjuhlavuosi ja sen päätapahtuman ajallinen läheisyys. Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä Eläkeläiset ry:n, Työväen Urheiluliitto TUL ry:n, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n, Työväen Musiikkiliiton ja Työväen Näyttämöiden liiton kanssa.

Kulttuuri tiedotuksessa

Eläkeläinen-lehdessä, uutiskirjeessä sekä järjestön verkkosivuilla kerrottiin kattavasti Eläkeläiset ry:n ja sen jäsenistön kulttuuritoiminnasta. Lehdessä julkaistiin kirja-, teatteri- ja taidearvosteluja. Lehden Runopysäkki-palstalla julkaistiin henkilöjäsenten tuottamia runoja, joita palstanpitäjä Niina Hakalahti kommentoi. Loppuvuodesta käynnistimme Runopysäkki-palstalla julkaistujen runojen podcast-lähetysten laatimisen.

5.2 Koulutus

Järjestimme 13 valtakunnallista kurssia, jotka on tarkoitettu kaikille jäsenyhdistyksille. Alueellisia kursseja järjestimme yhdeksän. Lisäksi järjestimme järjestön hallinnolle tarkoitetun seminaarin sekä strategiatyöpajan. Kursseille osallistui 1062 henkeä.

Valtakunnallisia kursseja olivat harraste- ja kulttuuriopintojen kurssit: kansantanssi ja musiikki; järjestölliset aineet, kuten yhdistystoiminnan ja taloudenhoidon ja matkavastaavien kurssit sekä kurssiutuutena järjestetty isäntien ja emäntien kurssi hygieniapassikoulutuksineen; sekä yhteiskunnalliset aineet kuten edunvalvonta ja ikääntymispolitiikka. Edunvalvontakoulutus oli suunnattu erityisesti vanhusneuvostojen jäsenille. Aiheita olivat vanhusneuvostojen tehtävien lisäksi järjestön ikääntymispoliittinen toimenpideohjelma Ikäystävälliseen Suomeen, ikäystävällinen kunta -kampanja sekä testamenttien ja edunvalvontavaltuutusten tekeminen.

Alueellisista koulutuksista olivat alueelliset opinto- ja työpäivät ja Yhdistysverstaas-koulutusten sarja, jonka tavoitteena on alueellisen ja paikallisen järjestötoiminnan kehittäminen (ks. luku 4.5). Muita alueellisten koulutustemme aiheita olivat talous, liikunta ja terveys, tanssi, musiikki sekä kädentaidot. Kädentaitojen kurssit liittyivät kulttuuriaktiivisuuden kampanjaamme.

Kurssien kouluttajina toimi palkkioperusteisesti henkilökunnan ulkopuolisia eri alojen kouluttajia ja asiantuntijoita 18 henkeä. Myös Eläkeläiset ry:n työntekijät toimivat kurssien opettajina ja vetäjinä. Luettelomme kurssit ja niiden kouluttajat toimintakertomuksen liitteessä (Liite 11).

Kulttuuri- ja koulutustoiminta kuuluu koulutussuunnittelijan vastuualueeseen järjestön hallituksen ja toiminnanjohtajan ohjauksessa. Koulutusta järjestettiin myös monikulttuurisessa toiminnassa, Verkko ja vempaimet hallintaan -hankkeessa sekä Liikumme tanssien -tanssiliikunnan hankkeessa.

Yhteistyö KSL:n kanssa

Eläkeläiset ry on KSL ry:n jäsen. Koulutussuunnittelija edusti Eläkeläiset ry:tä KSL:n hallituksessa ja osallistui sivistysliiton sekä sen ylläpitämän KSL-opintokeskuksen toiminnan kehittämiseen. Eläkeläiset ry käytti KSL:n koulutuspalveluita kursseillaan.

Yhdistysten kerhotuki sekä Eläkeläiset ry:n järjestämien kurssien valtionapu haettiin KSL:n opintokeskuksen kautta. Eläkeläiset ry jäsenyhdistyksineen oli KSL ry:n jäsenjärjestöistä kerho- ja kurssitoiminnassa toiseksi suurin koulutuspalvelujen käyttäjä.

Opintokerhojen ja harrastusryhmien toiminta

Yhdistysten ilmoitusten perusteella suurin harrastus- ja kerhoryhmä ovat voimistelu- ja liikuntakerhot, toiseksi eniten on laulu- ja muita musiikkiryhmiä. Yhdistyksissä toimii lisäksi muun muassa käsityö- ja askartelu-, ohjelmatoiminnan ja tietotekniikkakerhoja.

Pienentyneiden resurssien vuoksi KSL on rajannut liikunta-, laulu- ja käsityöryhmät kerhotuen ulkopuolelle, joten ne toimivat ilman valtionapua eikä KSL tilastoi niiden toimintaa. KSL:n opintokerhotuen piirissä oli muun muassa tietotekniikkakerhoja sekä yhteiskunnallisen vaikuttamisen ja yhdistystoiminnan kehittämisen parissa toimivia.

Yhdistysten käytettävissä on Eläkeläiset ry:n tuottamia opintoaineistoja, kuten yhdistystoiminnan opas ja liikuntahankkeessa tuotetut tasapaino- ja ikiliikuttaja -liikunta-aineistot. Yhdistyksiä on ohjattu käyttämään myös KSL:n tuottamia aineistoja.

6 LIIKUNTA

Tuimme yhdistysten liikuntatoimintaa ohjaajakoulutuksilla ja liikunta-aineistoilla. Alueellisia koulutuksia järjestimme juhluvuoden liikuntaesityksien opettamisen yhteydessä Hyrylässä, Kuopiossa, Tampereella, Varkaudessa ja Kotkassa. Yhteisesitystä varten ryhmät kokoontuivat harjoittelemaan syyskuussa Urheiluopisto Kisakeskukseen (ks. luku 4.7). Juhluvuoden pääjuhlan liikuntaesityksessä Kulttuuritalolla oli yhteensä 60 liikkujaa. Juhlaa varten suunniteltuja liikuntaesityksiä hyödynnettiin monien paikallisyhdistysten omissa juhlissa sekä aluejuhlissa Varkaudessa.

Lapin aluejärjestö järjesti Ikiliikuttaja -koulutukseen Kittilässä yhteistyössä Eläkeläiset ry:n kanssa. Ikäihmisten kuntoliikunnan vertaisohjaajakoulutukseen osallistui 24 liikkujaa kuudesta yhdistyksestä. Alueellinen koulutus tavoitti uusia vertaisohjaajia.

Uutena liikunta-aineistona valmistui kuntopiirien ohjaamiseen tarkoitettu neljä liikesarjaa (16 liikettä sarjassa). Aineisto on saatavissa painettuna tai tulostettavissa järjestön verkkosivujen kautta. Liikesarjoista tehtiin muovipinnoitteisia kuvakortteja, jotta aineistoa voisi hyödyntää myös ulkona. Yhdistysten viikkokerhojen liikunnallisiin tuokioihin jatkoimme taukojumppa koosteiden julkaisemista Eläkeläinen -lehdessä.

Tiedottamista ja yhteydenpitoa varten ylläpidämme liikuntavastaavien verkostoa. Verkoston jäsenille lähetimme tiedotteita liikunta-aineistoista, Liikumme tanssien -hankkeen pajoista sekä verkostokirjeen. Liikuntatoiminnasta kiinnostuneita kutsuimme liittymään Facebook ryhmän. Ryhmässä jaettiin infoa yhdistysten liikunnasta, alueellisista tapahtumista, koulutuksista ja Liikumme tanssien -hankkeen pajoista. Liikunta oli vahvasti läsnä myös monikulttuurisen toiminnan puitteissa (ks. luku 4.7).

”Kävelypässit” -miesten kuntoliikuntaryhmä järjesti kävely- ja muita tempauksiaan eri puolella Suomea, muun muassa jäsenyhdistystemme kutsusta. Ryhmä vieraili kahdeksassa yhdistyksessä, joiden joukossa oli jäsenyhdistystemme lisäksi asukas yhdistys sekä EHYT ry:n Elokolo. Eläkeläinen-lehdessä uutisoitiin ryhmän toiminnasta ja tempauksista. Lisäksi Eläkeläiset ry:n kotisivuilla julkaistaan säännöllisesti pässiryhmän toiminnasta kertovia blogeja.

Juhlakuntoon 2018-2019 -kuntokampanjamme saatettiin päätökseen syyskaudella. Paikallisyhdistyksemme jakoivat henkilöjäsenilleen järjestön tuottamia maksuttomia kuntopasseja, joihin he merkitsivät kuntoilusuorituksiaan. Järjestimme yhdistysten välisen kilpailun, jossa palkitsimme eniten henkilöjäsenten kuntosuorituksia keränneet yhdistykset. 56 yhdistystä osallistui kilpailuun ja lähetti järjestölle tiedot jäsentensä kuntopassisuorituksista. Pienten eli alle sadan jäsenen yhdistysten sarjassa voittaja oli Hyrylän Eläkeläiset; toiselle sijalle tuli Rytikarin Eläkeläiset; 101-200 jäsenen sarjassa voittaja oli Tikkurilan Eläkeläiset ja kakkossijalla Vaajakosken Eläkeläiset; yli 200 jäsenen sarjassa ykkössijan vei Nokian eläkeläiset ja toiselle sijalle asetui Oulun Eläkeläiset.

6.1 Liikumme tanssien -hanke 2018 – 2020

Liikumme tanssien -hanke on kaksivuotinen ikääntyneiden kuntoliikuntaa edistävä hanke, jonka tavoitteena on liikuttaa iäkkäitä tanssin keinoin. Hankkeessa järjestämme avoimia tanssipajoja eri puolella Suomea. Toimintavuoden aikana järjestimme yhteensä yhdeksään tanssipajaa Vantaalla, Helsingissä, Raahessa, Rovaniemellä, Kittilässä, Jyväskylässä, Porissa, Kuopiossa ja Heinolassa. Pajojen opettajiksi pyysimme tanssin ammattilaisia tanssiseuroista, paikallisia tunnettuja tanssiopettajia tai tietyn tanssityylin taitajia. Tyyleinä kokeiltiin pajoissa luova- ja yhteisöllistä tanssia, flamenco, milongaa, rivitanssia, discoa, lattareita ja lavatanssia. Pajoihin osallistui yhteensä 240 henkeä.

Tanssipajojen sisällöt kuvattiin ja niistä työstettiin tiiviitä videokoosteita yhdistysten ohjaajien käyttöön. Videokoosteet tanssipajoista ovat katsottavissa Aineistoja ohjaajille sivuilla. Pieniä videoita pajoista voi katsoa myös *Eläkeläiset ry liikkujat* facebook sivuilla.

Osana hankkeen ohjaajakoulutusta järjestimme Varkaudessa *Keho kertojana* – luovaan liikkeen kurssi liikunnan ja esiintymistaidon ohjaajille. Kurssilla harjoiteltiin liikkeen ilmaisuvoimaa, opeteltiin käyttämään liikettä tarinoiden kertomiseen sekä hyödyntämään tunteita ja luovuutta ohjauksessa. Kurssilaisia opetti yhteisötaitelija Vilja Itkonen.

Järjestön 60 v -pääjuhlassa Helsingin Kulttuuritalolla järjestimme tanssikonsertin. Pienryhmiä esiintyi Raisiosta, Helsingistä, Kotkasta, Klaukkalasta, Espoosta, Varkaudesta ja Tampereelta. Tansseja säesti pelimanniyhtye Rieväkylän Poijat. Yleisöllä oli mahdollisuus aulatansseihin discotanssin opettaja Tommi Peltosen johdolla. Discotanssi otettiin pääjuhlaan, koska discotanssipaja Vantaalla sai suuren suosion ja tansseille toivottiin jatkoa.

Liikumme tanssien -hanke on esillä järjestön verkkosivuilla. Verkkosivujen ja uutiskirjeiden kautta ilmoitamme tulevista tanssipajoista. Eläkeläinen -lehdessä uutisoimme jo pidettyjä pajoja ja kerroimme Tulevista pajoista. Liikumme tanssien -hankkeen kumppaneita ovat TUL, Länsi-Uusimaan tanssiopisto Hurja Piruetti ja Suomen Voimisteluliitto.

7 KEHITTÄMISHANKKEET

7.1 Verkko ja vempaimet hallintaan -hanke (2016-2019)

Verkko vempaimet hallintaan -hanke toteutettiin sähköisen asioinnin ja viestinnän ohjauksen ja vertaisopastustoiminnan kehittämiseksi. Hanketoiminta jatkui yhden hanketyöntekijän voimin maaliskuun loppuun asti. Sen jälkeen hanketoimintoja järjestettiin ilman erillistä hanketyöntekijää koulutussuunnittelijan tehtävien ohella. Hanke saatettiin päätökseen ja hankeraportti laadittiin joulukuun alkuun mennessä.

Hankkeessa järjestettiin kevätkauden päätteeksi kaksi kahden päivän vertaisohjaajakoulutusta toukokuussa, yksi Vantaalla ja toinen Oulussa. Kouluttajina toimivat KSL-opintokeskuksen koulutustuottaja Tiina Flygare sekä koulutetut vertaisopastajat Maarit Fred ja Aarno Jalonen. Koulutuksiin osallistui 23 uutta vertaisopastajaksi halukasta henkilöjäsentä.

Hankkeessa järjestettiin 12 matalan kynnyksen ”nettitreffit” -opastustapahtumaa, joista seitsemän toteutettiin yhteensä kuuden eri vertaisopastajan vetäminä. Tapahtumat keräsivät 145 osallistujaa. Vertaisohjaajille järjestettiin syyskaudella arviointi- ja tukitapaaminen. Hankkeessa järjestettiin yksi kotisivukoulutus ja perustettiin Facebook- ja Whatsapp- ryhmät tiedonsaannin ja kokemustenvaihdon helpottamiseksi. Hanketyöntekijä laati Eläkeläinen-lehteen artikkelin, jossa neuvottiin ikäihmisiä tietotekniikassa käytettävästä terminologiasta ja laitehankinnoista.

Ikääntyneiden tietoteknisten valmiuksien parantamiseksi toteutettu hanke ei saanut jatkorahoitusta Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskasutus STEA:lta. Haimme kohdennettua avustusta Verkko ja vempaimet-toimintaan sekä hankeavustusta Vertaistukea verkosta -hankkeeseen.

7.2 Verkottuvat yhdistykset -hanke

Verkottuvat yhdistykset -hankkeessa uudistamme järjestön ict-infrastruktuuria. Vuoden 2019 keväällä otimme käyttöön uuden Avoine Sense -rekisteriohjelmiston jäsen- ja asiakastietojen hallintaan ja jäsenlaskutukseen. Uusi ohjelmisto tarjoaa vahvempia työkaluja etenkin jäsenviestinnän kehittämiseen. Olemme ottaneet käyttöön myös uusia sähköisiä lomakkeita. Näitä uudistuksia on peilattu tietosuojalainsäädännön vaatimuksiin.

Toisen osan hanketta muodostaa yhdistyksille tarjottavien kotisivupalveluiden uudistaminen. Tarkoituksena on parantaa yhdistysten verkkonäkyvyyttä. Sivujen yhteiset elementit vahvistavat paikallisyhdistysten

identiteettiä osana Eläkeläiset ry:tä verkkomaailmassa. Keväällä 2019 tapasimme muutamia verkkopalvelutoimittajia ja pyysimme tarjoukset räätälöidyn julkaisualustan rakentamisesta. Valitsimme alustan toimittajaksi jyväskyläläisen Digitoimisto Duden. Uuden järjestelmän ja sen toimittajan valinnassa verkkopalvelujen saavutettavuuden varmistaminen oli keskeisellä sijalla. Alustan käyttöliittymäsuunnittelu aloitettiin syksyllä 2019 ja työ jatkuu keväällä 2020.

7.3 Elämäni eläkevuodet – liikettä ja mielenvoimaa (2019-2021)

Eläkeläiset ry on hankekumppanina Ikäinstituutin koordinoimassa Elämäni eläkevuodet – liikettä ja mielenvoimaa -hankkeessa. Hankkeen tarkoituksena on tukea juuri eläkkeelle jääneitä ihmisiä elämänmuutokseen sopeutumisessa. Heille järjestetään valmennusta, jossa annetaan tietoa mahdollisuuksista pitää huolta omasta hyvinvoinnistaan. Valmennuksen keskeiset teemat ovat liikunnallinen elämäntapa ja mielen hyvinvointi.

Hankkeessa koulutetaan jo eläkkeellä olevista ihmisistä vertaisvalmentajia. Vertaisvalmentajat vetävät uusille eläkeläisille tarkoitettuja kahdeksan kokoontumiskerran valmennusryhmiä. Valmentajakoulutuksia järjestettiin neljä: Tampereella, Kuopiossa, Seinäjoella ja Porvoossa. Vertaisohjaajia koulutettiin 44 henkeä 20 yhdistyksestä. Eläkeläiset ry:stä vertaisohjaajia oli 16 kahdeksasta yhdistyksestä. Valmennusryhmiä perustettiin seitsemän, joista kolme oli Eläkeläiset ry:n jäsenten vetämiä.

Muita hankekumppaneita ovat Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL, Sydänliitto ja Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskus. Eläkeläiset ry:n koulutussuunnittelija osallistui hankkeen ohjausryhmään. Hanke on Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:n rahoittama.

8 VIESTINTÄ

Viestinnän päätehtävät olivat juhluvuoden tiedottaminen ja uudistetun Eläkeläinen-lehden julkaiseminen. Viestintä ja tiedottaminen kuuluvat tiedottajan vastuualueeseen, hallituksen ja toiminnanjohtajan alaisuudessa. Viestintää ja tiedotusta suunnitellaan viestintäryhmässä, jonka jäseniä ovat toiminnanjohtaja, aluetyön suunnittelija ja tiedottaja.

Sisäisessä viestinnässä kaikilla työntekijöillä on tärkeä rooli. Ulkoista viestintää on aktiivisesti toteutettu toiminnan eri alueilla, mm. monikulttuurisessa toiminnassa ja liikunnassa. Järjestön sisäisen viestinnän keskeistä osaa, yhdistyskirjeitä, käsitellään toimintakertomuksen kohdassa Järjestötyö ja toiminnan ohjaus.

Eläkeläinen-lehti

Jäsenlehti Eläkeläinen ilmestyi toimintavuonna ulkoasultaan ja sisällöltään uudistettuna. Lehteä julkaistiin kuusi numeroa, keskimäärin 44-sivuisena tabloidina. Eläkeläinen jaettiin postitse järjestön jäsenille sekä erikseen tilauksen tehneille yksittäisille henkilöille ja yhteisöille. Useat paikallisyhdistykset jakoivat lehteä tapahtumissaan. Eläkeläinen-juhlalehti (ks. luku 9).

Lehden tuorein numero sekä vuosikerrat vuodesta 2009 lähtien ovat myös verkossa näköislehtinä maksutta luettavissa Lehtiluukku-palvelussa. Eläkeläinen on mukana myös Näkövammaisten Keskusliiton ylläpitämässä Luetus-palvelussa.

Eläkeläinen-lehden tavoite oli tarjota eläkeläislukijoille tarpeellinen ja kiinnostava lukuelämys ja tukea myönteistä ikäidentiteettiä. Lehden päätoimittaja ja pääkirjoitustoimittaja oli järjestön toiminnanjohtaja. Lehden kokoamisesta ja taitosta vastasi järjestön tiedottaja yhteistyössä graafinen suunnittelija Tuomas Nikulinin kanssa.

Eläkeläinen-lehden sähköinen uutiskirje vakiinnutti paikkansa osana tiedotusta. Kirje julkaistiin kuukausittain. Tilaaajamäärä kasvoi vakaasti, joskin verkkaisesti.

Lehdistötiedotteet

Eläkeläiset ry:n näkemykset ja kommentit toimitettiin medialle tiedotteina hallituksen, valtuuston, puheenjohtajan ja muiden luottamushenkilöiden puheista ja lausunnoista. (Liite 4). Tiedotteita lähetettiin myös juhluvuodesta 2019. Kaikkiaan tiedotteita lähetettiin vuoden aikana 18 kappaletta

Verkkosivut ja sosiaalinen media

Eläkeläiset ry:n kotisivujen (elakelaiset.fi) Ajankohtaista -osiossa julkaistiin vuoden aikana 140 juttua ja tiedotetta järjestön toiminnasta, kannanotoista, tapahtumista, blogikirjoituksista ja muista järjestötoimintaan ja ikäihmisten elämään liittyvistä aiheista.

Kirjeitä mummolasta -blogi ja Kävelypässit-ryhmän ylläpitämä blogi jatkuivat aktiivisina. Uutuutena käynnistettiin Runopysäkki-blogi, joka laajentaa Eläkeläinen-lehden Runopysäkki-palstan verkon puolelle. Loppuvuodesta julkaistiin ensimmäinen Runoradio-podcast. Eläkeläiset ry:n Facebook-sivulla ja Instagram-tilillä julkaistiin toimintavuoden aikana ajankohtaista aineistoa.

9 JUHLAVUOSI 2019 – ELÄKELÄISET RY 60 VUOTTA

Tavoitteena oli järjestää juhluvuoden aikana juhlatapahtumien sarja, tuottaa jäsenyhdistysten käyttöön juhlalehti ja -näyttely sekä muuta materiaalia, ja juhluvuoden lopuksi järjestää päivän mittainen juhlatapahtuma Helsingissä Kulttuuritalolla 4.12. Tavoitteet saavutettiin, jopa ylitettiin. Juhlavuoden toiminta ja julkaisut rahoitettiin Juhla-arpajaisten tuotoilla ja saaduilla apurahoilla (ks. luku 10). Juhlavuoden valmistelusta vastasi suurelta osin järjestösuunnittelija Anu Mäki. Juhlavuoden tapahtumat on listattu liitteessä (Liite 5).

Alueelliset juhlatapahtumat

Alueellisia juhlatilaisuuksia järjestettiin kaikkiaan kuusi. Alueellisten juhlien järjestämisestä vastasivat aluejärjestöt. Juhlia järjestettiin Oulussa Rotuaarilla ja Toppilan Möljällä, (Jokilaaksojen, Kainuun ja Lapin aluejärjestöt), Vaasassa kaupungintalon juhlasalissa (Pohjanmaan ja Keski-Suomen aluejärjestöt), Varkaudessa Taulumäen torilla ja Kuntorannassa (Kaakkois-Suomen, Pohjois-karjalan ja Savon aluejärjestöt), Nokialla Nokian kerholassa (Pirkanmaan, Satakunnan ja Varsinais-Suomen aluejärjestöt), Keravalla Keuda-talon juhlasalissa (Helsingin ja Uudenmaan aluejärjestöt) ja Heinolassa Hopearannassa (Etelä-Hämeen aluejärjestö ja Heinolan Eläkeläiset).

Juhlanäyttely

Juhlanäyttely käsitti kaikkiaan kahdeksan tekstillistä kuvataulua. Teksteissä kerrottiin järjestön toiminnasta ja aktiivisista toimijoista. Näyttelykokonaisuuksia valmistettiin 8 kappaletta ja siten, että näyttelykokonaisuus oli helposti postitettavissa, kuljetettavissa ja ripustettavissa.

Näyttely kiersi juhluvuoden aikana kaikkiaan 47 paikkakunnalla: Oulussa ja Joensuussa näyttely oli esillä kahteen otteeseen. Kaikkiaan näyttelyn järjestäneitä yhdistyksiä oli hieman enemmän kuin näyttelypaikkakuntia; esimerkiksi Turussa näyttelyn järjestivät toritapahtuman yhteydessä Turun, Kaarinan, Piikkiön ja Raision yhdistykset.

Näyttelypaikkoina ovat toimineet kirjastot, kaupungintalot, työväentalot, järjestötalot, yhdistysten kokoontumistilat, lomakeskukset, tapahtumateltat, vitriinitila kauppaikävässä, sekä Työväenmuseo Werstas. Yhdistykset saivat näyttelytilat useimmiten veloituksetta käyttöönsä. Osalla näyttelypaikkakunnista järjestettiin myös avajaiset, joihin kutsuttiin paikallisia yhteistyökumppaneita ja kuntien edustajia. Näyttelyjen kestot vaihtelivat yhden päivän toritapahtumista yhteen kuukauteen. Lukumääräisesti eniten oli 1-2 viikon näyttelyitä.

Juhlalehti ja esite

Toukokuussa julkaistiin Eläkeläinen-lehden juhlanumero. Se sisälsi Pekka Isakssonin laatimia järjestön synty- ja alkuvaiheista kertovia artikkeleita, jäsenten haastatteluja ja muuta järjestön 60-vuotiaaseen taipaleeseen liittyvä aineistoa. Normaalin levikin lisäksi numeroa jaettiin laajalti yhdistysten toimesta.

Alkuvuodesta painatettiin juhluvuoden esitekortti, joka sisälsi perustiedot järjestöstä.

Tiedotuksen tuki yhdistyksille

Juhluvuoden aikana yhdistykset ja aluejärjestöt järjestivät runsaasti omia juhlia, keskustelu- ja luentotilaisuuksia ja yhteislaulutilaisuuksia. Juhluvuoden näyttely kiersi ympäri Suomea. Yhdistysten omaa tiedotusta tuettiin tiedote- ja kutsupohjin sekä kohdistamalla lehdistötiedotteita alueellisesti.

Yhteislauluvihko

Eläkeläiset ry valmisti yhdistysten käyttöön yhteislauluvihon kaikille avoimien yhteislaulutilaisuuksien järjestämistä varten juhluvuoden aikana. Vihkoja painettiin xxxx kappaletta. Vihkoon valikoidut laulut edustivat yhteislauluiksi sopivien suomalaisen kevyen musiikin ja rauhanlaulujen klassikoita. Vihko ja siihen liitetty yhteislaulutilaisuuden juontovihko olivat veloituksetta tilattavissa. Tilauksen teki yhteensä 68 yhdistystä.

Juhluvuoden keskustelu- ja teematilaisuudet

Eläkeläiset ry järjesti yhdessä aluejärjestöjensä kanssa 14 ikääntymispoliittista keskustelu- tai teematilaisuutta. Tilaisuudet olivat avoimia omalle jäsenistölle ja myös muille kiinnostuneille.

Ristipistoja sivistyneesti – kulttuuri- ja käsityöaktivismia

Yhteistyössä KSL- Opintokeskuksen kanssa järjestettiin Ristipistoja sivistyneesti -kurssit Vaasassa ja Porissa. Kurssien lisäksi yhdistyksille toimitettiin ohjeita ristipistotaulujen tekemistä varten. Kurssien ideana oli valjastaa perinteinen käsityö palvelemaan uutta ideaa: kirjoa ristipistoin joko ikääntymispoliittisia tai vihapuheen vastaisia iskulauseita. Ideaan tartuttiin lukuisilla paikkakunnilla: ristipistotoita tehtiin ainakin 13 yhdistyksessä ja Kulttuuritalolla 4.12. esille ripustettiin 60 työtä.

Juhlatapahtuma Kulttuuritalolla 4.12.

Juhlatapahtuma oli päivän mittainen. Kaikkiaan osallistujia juhlassa oli runsaat 1100. Osallistujista erilaisten ohjelmien esittämiseen osallistui 240 henkeä. Tapahtuman ohjelmassa oli luentotilaisuuksia, yhdistysten tanssiharrastajien esitys, yhteislaulutilaisuus, discotanssia, yhteistyökumppaneiden toiminnan esittelyä ja juhla juhlatansseineen. Päivän ohjelma liitteenä (Liite 12).

Kulttuuritalon pääjuhlan ohjelmiston suunnittelusta, valmistamisesta ja ohjauksesta vastasi ryhmä, johon kuuluivat teatteriohjaaja Pilvi Kallio-Meriläinen, kansantanssinopettaja Sinikka Mäkelä, muusikot Ahti Seppä ja Sauli Malinen, liikunnanohjaaja Hannele Pitkä-Liukkonen, monikulttuurisuustyön suunnittelija Eva Rönkkö ja koulutussuunnittelija Tiina Rajala.

Päivän toteuttamisessa talkooapua tarjosivat helsinkiläiset ja espoolaiset yhdistykset, kaikkiaan 19 eläkeläistalkoolaista. Lisäksi saatiin kolme talkoolaista Kalliolan Setlementin Naapurituottajat -hankkeesta. Talkooväki vastasi tilojen valmistelusta, osallistujien vastaanottamisesta ja opastamisesta Kulttuuritalolla, liikuntaesteisten osallistujien avustamisesta ja esiintyjien välipalapisteen ylläpidosta.

10 TALOUS

Eläkeläiset ry:n toiminta toteutui muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta hyväksytyjen suunnitelmien mukaisesti. Hallitus seurasi järjestön talouden toteutumista suunnitelmallisesti talousraporttien pohjalta. Järjestön varsinaisen toiminnan tuotot olivat 369 t euroa (vuonna 2018 ne olivat 426 t euroa); vähennystä edelliseen vuoteen -13 %. Varsinaisen toiminnan kulut olivat 1.201 t euroa (vuonna 2018 ne olivat 2.559 t euroa); vähennystä edelliseen vuoteen -53 %. Muutos henkilöstökuluissa, -115 t euroa eli vähennystä -17 % ja muiden kulujen kasvua 63 t euroa, eli + 11 %.

Varainhankinnan nettotulos kasvoi +39 % ja sijoitus- ja rahoitustoiminnan nettotulos kasvoi 221%.

Järjestön kokonaistuotot olivat 1.571 t euroa (kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 22 %) ja kokonaiskulut 1.517 t euroa (vähennystä 45 %).

Tulos verrattuna talousarvioon

Järjestön tilinpäätös 2019 on ylijäämäinen 54 t euroa (Vuonna 2018 alijäämäinen 1.445 t €). Järjestön talousarvion mukainen tulos vuodelle 2019 oli 66 t euroa alijäämäinen. Tulos parani talousarvioennusteesta mm. sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottokasvun avulla.

Järjestön varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut ylittivät hieman talousarvion, mutta näillä muutoksilla ei ollut vaikutusta järjestön talouden kokonaistasapainoon. Tuottoylitys oli noin 12 % eli 39 t euroa ja kuluylitys noin 3 % eli 39 t euroa. Sen sijaan sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuloksen budjettiylitys 82 t euroa ja hallinnollisten toimintojen ja 60 vuotisjuhlatoiminnan tulosmuutokset nostivat järjestön budjetoidun alijäämäisen tuloksen ylijäämäiseksi.

Järjestön maksuvalmius on ollut edelleen heikko kuluvan tilikauden aikana. Maksuvalmiutta on tuettu pankkilainaa lisäämällä ja sijoitusomaisuuden myynnillä. Järjestö on kiinnittänyt erityistä tarkkuutta talouteen ja tehnyt lyhyen ja pitkän aikavälin suunnitelmia ja toimintoja talouden tasapainottamiseen. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottoja kasvatti Kouvolassa sijainneen Lahjaranta -nimisen tilan myynti ja Tavara-arpa ry:n kanssa yhteistyössä tehty juhla-arpajaiset. Arpajaistuotto kirjattiin kokonaisuudessaan yhdistyksen 60 vuotis- juhlatoimintaan, jolloin juhluvuoden budjetoitu alijäämä pieneni (budjetoitu tulos alijäämää 32 t euroa / tilinpäätöksen mukainen tulos alijäämää 10 t euroa). Juhlatoimintaa tuki myös Yrjö-Sirolan säätiö 5 t eurolla ja Erkki Virtanen Porvoosta 1 t eurolla.

STEAn eli Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen yleis-, kohde- ja hankeavustuksien osuus järjestön kokonaistuotoista on 50 % (vuonna 2018 57 % ja vuonna 2017 54 %).

Järjestön omistama kylpylähotelli Kuntoranta oli myynnissä, mutta myynti ei johtanut tulokseen. Tavoitteena on irtautua omistuksesta. Yhtiön toimitusjohtajana aloitti 1.5. alkaen Jarmo Ikäheimonen, jonka johdolla liiketoimintaa uudistettiin.

Näkymät vuodelle 2020 ja siitä eteenpäin

Sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut järjestölle vuoden 2020 yleisavustuksen ja monikulttuuriseen toimintaan kohdennetun avustuksen saman suuruisina kuin vuodelle 2019. Yleisavustus 570 t euroa ja järjestön kohdennettuun monikulttuurisuus -toiminnan avustus 80 t euroa.

Jäsenjärjestöavustuksen taso nousi 40 t eurosta 50 t euroon. Lisäksi järjestölle myönnettiin työttömien nuorten / osatyökykyisten palkkaamiseen järjestön yleishyödyllisiin tehtäviin 40 t euroa.

Järjestölle on myönnetty Opetus- ja kulttuuriministeriöltä erityisavustus ajalle 1.4.2018 – 1.4.2020 yhteensä 40 t euroa (vuonna 2018 ja 2019 avustusta käytettiin 31 t euroa).

Eläkeläiset ry:n talouden vakauttaminen lyhyellä ja pitkällä aikavälillä on edelleen ensisijaista ja tavoitteen eteen tehdään pitkäjänteistä suunnitelmallista työtä.

11 TOIMINNAN ARVIOINTI

Arviointitietoa on koottu systemaattisesti eri toiminnoista läpi vuoden. Arviointitiedon kokoamisen välineinä on käytetty kyselyjä, palautelomakkeita ja -keskusteluja, yhdistyksissä toteutettuja yhdistysverstaaita sekä hallituksen kokouksia ja henkilökunnan puolivuositaisia toiminnan arvioinnin ja suunnittelun työpäiviä.

Arvio vaikuttamistyöstä

Eläkeläiset ry:n vaikuttamistyötä tehostivat digitaalisen viestinnän haltuunotto, jäsenistön pitkä kokemus yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta, kuten päätöksenteosta ja kampanjoinnista, jäsenyhdistysten välisen alueellisen yhteistyön tiivistäminen, sekä uusien yhteistyökumppanien hakeminen. Onnistumisina voidaan pitää eduskuntavaalivaikuttamiseen osallistumista sekä ikäystävällinen kunta -kampanjaa. Uuden tavoiteohjelman jäsenistöä osallistava valmistelu sitoutti jäsenistöä tavoitteiden edistämiseen.

Tavoitteiden edistäminen kunnissa, maakunnissa ja valtakunnallisesti edellyttää suunnitelmallisuutta ja jäsenistön kouluttamista. Vaikuttamistyön arvioinnin ja suunnittelun tukena toimivat vuotuiset toimintatilastot (ks. liite 9)

Arvio yhteistyöstä ja kansainvälisestä toiminnasta

EETU on vakiintunut valtakunnallisten eläkeläisjärjestöjen yhteisenä lausunnon antajana ja mielipiteen ilmaisijana. EETUn haasteena on riippuvaisuus jäsenjärjestöjensä resursseista ja puheenjohtajajärjestöstä. Asiakohtainen yhteistyö toisten EETU-järjestöjen kanssa täydentää joustavasti EETU-yhteistyötä. Yhteistyö sote-järjestöjen virallisissa ja epävirallisissa yhteisöissä on järjestölle tärkeä verkostoitumisen kanava.

Yhteistyö ammattijärjestöjen kanssa on käynnistynyt myönteisesti, joskin verkkaisesti. Eläkkeelle siirtymisen valmennustilaisuuksien käynnistyminen saavutti tavoitellun kohderyhmän: osallistujat olivat eläköitymässä 1-3 vuoden jäniteellä. Osallistujapalaute oli myönteistä. Haasteena on toiminnan laajentaminen ja vakiinnuttaminen.

Pohjoismaisen yhteistyöverkosto NSK:n kautta saadaan tietoa yhteistyökumppaneiden toiminnasta ja maakohtaisista ikääntymispoliittisista haasteista. Kansainväliseen toimintaan liittyvä mahdollisuus on yhteistyön syveneminen kahdenväliseksi tai monenväliseksi hankekohtaiseksi yhteistyöksi.

Arvio järjestön hallinnosta ja toimistosta

Valtuuston kokous onnistui hyvin: jäsenistön tekemien aloitteiden määrä kasvoi huomattavasti edelliseen kokoukseen verraten ja työskentely kokouksessa oli motivoitunutta. Osallistujapalaute kokouksen sisällöistä ja järjestelyistä oli kiittävää.

Hallitustyöskentelyyn kuuluu oman työn arvioiminen toimintavuoden päätteeksi kyselylomakkeella. Hallituksen kokoustyöskentelyyn oltiin pääosin tyytyväisiä; käsiteltävien asioiden määrä oli ajoittain suuri ja toivottiin lisää keskustelua eri ikääntymispoliittisista aiheista. Haasteena oli varajäsenten osallistaminen ja sitä kautta hallituksen kontaktipinnan vahvistaminen myös niihin aluejärjestöihin, joista ei ole hallituksessa jäsentä.

Toimiston työssä haastavuutta lisää toimenkuvien laaja-alaisuus. Työn sujuvuutta ja jatkuvuutta tukevat henkilökunnan välinen yhteistyö ja tiedonvaihto. Ruuhkahuippujen tasoittamiseen varauduttiin lisätyövoimalla. Järjestön nykyisiin toimitiloihin on muutettu vuonna 1982. Tilat ovat osittain epätarkoituksenmukaisia ja vaativat jatkuvaa pientä kunnostusta.

Arvio järjestötoiminnasta

Arviointitietoa on koottu kirjallisesti (mm. palautelomakkeet koulutuksissa) ja suullisesti kokouksissa, tapahtumissa, koulutuksissa ja neuvottelupäivillä.

Alueellisia työpäiviä voidaan pitää onnistuneina, vaikka osallistujamäärä laski jonkin verran edelliseen vuoteen verrattuna. Osallistujat pitivät kokoontumisia tärkeinä. Tilaisuudet olivat keskustelevia. Osallistujapalaute sisällöistä ja järjestelyistä oli kiittävää, ryhmätöitä pidettiin erityisen onnistuneina.

Aluejärjestöjen opinto- ja neuvottelupäivät onnistuivat teemojen ja työskentelyn osalta kiitettävästi. Työskentely oli hyvin keskustelevaa. Kaikista aluejärjestöistä ei kuitenkaan tavoitettu osallistujia.

Yhdistysverstastoimintaa toteutettiin henkilöresursseista johtuen edellisvuotta vähemmän. Toiminnan aikana on kerätty merkittävästi tietoa yhdistysten tilanteesta ja toiminnasta, mikä edesauttaa tavoitteena olevaa hyvien käytänteiden levittämistä. Myös yhdistysverstaiden jälkiseuranta on käynnistynyt, mikä helpottaa tulevaisuudessa toiminnan arviointia ja kehittämistä.

Jäsenyhdistysten ja henkilöjäsenten määrän lasku ei näy merkittävästi jäsenyhdistysten toiminnan laajuudessa ja osallistujamäärissä, ja joillain osa-alueilla aktiivisuus on myös kasvanut. Tämä kertoo toiminnan kiinnostavuudesta, mutta myös siitä, että monissa yhdistyksissä tehtävät kasautuvat pienelle joukolle vapaaehtoisia. Kaikkiaan jäsenyhdistyksiltä kootut toimintatilastot kertovat vireästä ja ajassa elävästä ruohonjuuritason toiminnasta.

Monikulttuurisen toiminnan arviointi

Järjestön monikulttuurinen toiminta supistui hieman verrattuna edellisiin vuosiin. Yhtenä syynä olivat toimintavuoden aikana järjestetyt juhlatilaisuuden tapahtumat, jotka sitoivat paikallisyhdistysten aktiiveja. Toisaalta järjestön tekemä edunvalvonta- ja vaikuttamistyö monikulttuurisuusasioissa vilkastui, myös yhdessä kumppanien kanssa tehtynä. Ulkomaalaistaustaiset iäkkäät ovat edelleen melko näkymättömiä omine tarpeineen ja lähtökohtineen suomalaisessa yhteiskunnassa.

Kulttuuri- ja koulutustoiminnan arviointi

Kulttuuri- ja koulutustoiminnan tavoitteena on tukea jäsenten yhteiskunnallista osallistumista sekä omaehtoista kulttuurin ja liikunnan harrastamista. Uusille jäsenille tehdyn kyselyn perusteella koulutus on yksi järjestötoimintamme kiinnostavimmista osista. Kurssien osallistujamäärien perusteella musiikki oli suosituin harrastus.

Kurssit ovat yhdistysten toiminnan kannalta tärkeässä asemassa. Kurssilaisilta saadun palautteen perusteella koulutus lisää kiinnostusta toimintaan ja parantaa itseluottamusta yhdistyksen toimihenkilöinä ja harrasteryhmien vetäjinä.

Majoitus- ja matkakulut ovat usein esteenä eläkeläisten ja vähävaraisten yhdistysten koulutukseen osallistumiselle. Valtakunnallisten kurssien lisäksi pitäisi voida järjestää nykyistä enemmän alueellisia kursseja, jotta osallistumiskynnykset madaltuisi. Myös digitaalisten oppimisympäristöjen hyödyntämistä voisi lisätä.

Arvio Verkko- ja vempaimet -toiminnasta

Hanke on ollut ajankohtainen ja tärkeä kanava eläkeläisten osallisuuden vahvistamisessa, mistä kertoo tarjottua toimintaa suurempi kysyntä ja useimpien määrällisten tavoitteiden saavuttaminen etuajassa.

Hankkeen viimeisenä toimintavuotena keskityimme vertaisohjaajien koulutukseen ja vertaisohjaajaverkoston laajentamiseen. Koulutetut vertaisohjaajat pystyivät vetämään opastustapahtumia hankkeessa tuotetun mallin pohjalta. Malli jää elämään järjestön toiminnassa.

Tietotekniikkakoulutuksen tarve on järjestössä edelleen suuri.

Arvio viestinnästä ja tiedotuksesta

Järjestön viestintää ja tiedottamista arvioitiin viestintäryhmässä, työntekijöiden suunnittelupalavereissa ja järjestön hallituksessa. Eläkeläinen-lehden lukijat ja yhdistysten toimihenkilöt ovat antaneet palautetta.

Eläkeläinen-lehden uudistuksen tavoite oli ulkoasun modernisoinnin lisäksi ryhmitellä sisältö entistä selkeämmin ja laajentaa kirjoa. Tavoite oli yhtäältä tuoda lehden sivuille monipuolisempaa eläkeläislukijoita kiinnostavaa aineistoa, toisaalta vahvistaa ikääntymispoliittista otetta mm. asiantuntijahaastattelujen kautta. Lukijapalautteen ja omien arvioiden perusteella uudistus on ollut onnistunut.

Uutiskirjeen avaus- ja klikkaussuhteet ovat edelleen olleet hyvällä tasolla.

Paikallisyhdistysten ja aluejärjestöjen järjestämällä juhluvuoden tapahtumilla onnistuttiin kiittävästi ylittämään uutiskynnykset erityisesti paikallisissa ja alueellisissa tiedotusvälineissä. Tässä yhdistysten oma tiedotus oli tärkeässä roolissa. Laajempaa valtakunnallista näkyvyyttä järjestön juhluvuodelle ei kuitenkaan onnistuttu saavuttamaan.

Kotisivujen sekä käyttäjä- että istuntomäärät nousivat huomattavasti edellisvuodesta. Toimintavuonna 2018 kirjattu käyttäjämäärien lasku kääntyi nyt selvään nousuun. Myönteisen trendiin on arvattavasti useita syitä. Uutiskirjeen vakiintuminen on omalta osaltaan lisännyt kävijävirtaa. Kotisivujen sisältöjä ja palveluita (mm. sähköisiä lomakkeita) on lisätty ja kehitetty.

12 LIITTEET

Liite 1: Ikäystävälliseen Suomeen – Eläkeläiset ry:n vaalitavoitteet

10.4.2019

Eduskuntavaalien alla on otollinen hetki nostaa keskusteluun ikääntymispoliittisia teemoja. Siksi Eläkeläiset ry on laatinut listan ajankohtaisista etutoiminnan tavoitteistaan.

Eläkeläiset ry kannustaa kaikkia eläkeläisiä vaikuttamaan eduskuntavaaleissa. Suomessa tarvitaan viisaita päättäjiä, jotka arvioivat kaikkea päätöksentekoa myös ikääntymisen näkökulmasta. Päätöksentekijöiden ei pidä antautua talouselämän lobbareille tai populistille, vaan on ajettava tavallisten ihmisten asiaa tutkitun tiedon ja yhteiskunnan kokonaisedun mukaisesti.

Eläkeläisköyhyys poistettava

Kansaneläkettä ja takuueläkettä on parannettava ja niiden tasoa nostettava. Kaikilla on oltava riittävä toimeentulo ja palvelut riippumatta työurasta, terveydentilasta, tai asuinpaikasta. Sosiaaliturvaa on inhimillistettava, ja viranomaisten on palveltava ihmisiä, ei ihmisten viranomaisia.

Kaikenlaiseen ikäsyrintään on puututtava

Ikääntyviä ihmisiä on kohdeltava yhdenvertaisesti ja arvokkaasti sekä arvostettava heidän tietojaan, taitojaan ja panostaan yhteiskunnassa ja yhteisöissä. Digitalisointi ei saa lisätä ikäihmisten riskiä syrjäytyä palveluista ja yhteiskunnasta.

Vanhusten hoivaan lisää varoja

Vanhushoidon puutteet Suomessa ovat rakenteellista väkivaltaa, joka tulee poistaa henkilöstöä lisäämällä. Hoidon laadun turvaamiseksi hoitajamitoitus on nostettava pohjoismaiselle tasolle velvoittavalla lainsäädännöllä. Vanhuspalvelulain täysimääräinen toteuttaminen on turvattava valtion ja kuntien talousarvioissa.

Sosiaali- ja terveystaloudellista kehitettävä

Palveluiden on oltava tasa-arvoisia koko maassa. Julkisella vallalla tulee olla järjestämisvastuun lisäksi keskeinen rooli palvelujen tuottajana. Korkeat palvelumaksut lisäävät eriarvoisuutta ja toimeentulovaikkeitä. Yhdistetyn maksukaton tulee olla korkeintaan yhden kuukauden takuueläkkeen suuruinen. Terveyskeskuksen käyntimaksut tulee poistaa.

Omaishoitajat ansaitsevat arvostuksen

Omaishoidon tukitoimet tulee räätälöidä yksilöllisesti tilanteen mukaan. Omaishoitajien jaksamisesta on huolehdittava riittävillä vapailla, vuosittaisilla terveystarkastuksilla ja järjestämällä omaishoitajille kuntoutusta ja virkistystoimintaa. Omaishoidon tukea on korotettava.

Ikäystävällistä yhdyskuntasuunnittelua ja asuntopolitiikkaa

Vanhuksia ei saa asuntopolitiikalla eristää muista ihmisistä. Palveluasuminen tulee sijoittaa muun asuntokannan yhteyteen. Uudet asuinalueet tulee suunnitella monisukupolvisiksi ja esteettömiksi. Vanhojen asuntojen korjaamista esteettömiksi ja terveysriskit huomioivaksi tulee tukea korjausavustuksin.

Liite 2: Eläkeläiset ry:n ehdotukset kirjauksiksi hallitusohjelmaan 2019

Eläkeläiset ry:n hallitus 24.4. 2019

Sosiaaliturva

Käynnistetään eläkeläisköyhyyden torjuntaohjelma, johon sisältyy tasokorotus sekä kansaneläkkeeseen että takuueläkkeeseen. Parannetaan pienen työeläkkeen saajien asemaa korottamalla kansaneläkkeen suojaosaa ja pienentämällä kansaneläkkeen pienentymiskerrointa. Tavoitteena on 1000 euron minimieläke.

Työelämän muutos ja työurien pirstoutuminen huomioidaan eläkejärjestelmää kehitettäessä. Maahanmuuttajien pienet eläkekertymät huomioidaan, jotta eläkeläisköyhyys ei kasva.

Palvelut

Turvataan iäkkäiden henkilöiden oikeus arvokkaaseen elämään ja yhdenvertaisiin palveluihin.

Hoitajamitoitus vanhusten laitos- ja kotihoidossa nostetaan pohjoismaiselle tasolle velvoittavalla lainsäädännöllä. Vanhuspalvelulain täysimääräinen toteuttaminen turvataan.

Vanhuspalveluiden valvontaa lisätään kaikilla tasoilla: omavalvontana, kunnissa, aluehallintovirastoissa ja Valvirassa.

Perustetaan valtakunnallinen vanhusasiainvaltuutetun virka. Turvataan eduskunnan oikeusasiamiehen kansliaan perustettujen, ikäihmisten oikeuksien valvontaan ja edistämiseen tarkoitettujen resurssien jatkuvuus.

Terveyskeskuksen käyntimaksut poistetaan. Sosiaali- ja terveyspalveluiden maksukatot yhdistetään. Maksukatto on korkeintaan yhden kuukauden takuueläkkeen suuruinen.

Omaishoitajien jaksamisesta huolehditaan tarjoamalla heille mahdollisuus vapaa-aikaan, sekä oikeus vuosittaisiin terveystarkastuksiin ja kuntoutukseen. Omaishoidon kunnittain vaihtelevan suuruiset tuet yhtenäistetään ja tukien tasoa korotetaan.

Ikäihmisten syrjäytyminen palveluiden digitalisoinnissa estetään. Kaikille sitä tarvitseville tarjotaan mahdollisuus ei-digitaalisiin henkilökohtaisiin palveluihin, opastukseen ja neuvontaan.

Väestön moninaistumisen myötä turvataan yhdenvertaiset palvelut vähemmistöihin kuuluville iäkkäille. Kohderyhmän tarpeet tiedostetaan harjoitetuissa käytännöissä ja vaikuttamalla asenteisiin.

Asuminen

Hoito- ja hoivatarve otetaan huomioon iäkkäiden asumisratkaisuissa, muun muassa turvaamalla mahdollisuus palveluasumiseen.

Vanhuksia ei eristetä asuntopolitiikalla, ja palveluasuminen sijoitetaan muun asuntokannan yhteyteen. Uudet asuinalueet suunnitellaan monisukupolvisiksi ja esteettömiksi.

Ohjataan voimavaroja ikääntyneiden asuntojen kunnostamiseen esteettömiksi ja terveellisiksi. Terveellinen asuminen edellyttää riittävää lämpöeristystä kylminä kausina ja viilennystä hellekausina.

Ilmastonmuutoksen tehokas torjunta edellyttää yhteiskunnan tukea asumiseen liittyviin muutostöihin.

Kansalaisyhteiskunta

Otetaan huomioon eläkeläisjärjestöjen merkitys ikäväestön liikunnassa ja muussa terveyttä ja toimintakykyä tukevassa harrastustoiminnassa.

Mikäli veikkausvoittovarot uhkaavat pienentyä, varmistetaan tuen tason säilyminen STEA:n avustuksista riippuvaisille järjestöille budjettivaroista.

Hyvinvointia tuottavan järjestötoiminnan hiipuminen viranomaisääntelyn ja hallinnollisen taakan alle estetään. Pienimuotoinen vapaaehtoistoiminta jätetään tulorekisterin ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle.

Kunnallisten ja maakunnallisten vanhusneuvostojen kokoonpanossa huomioidaan alueella toimivien valtakunnallisten eläkeläisjärjestöjen edustus.

Liite 3: EETUn lausunnot ja kannanotot vuonna 2019

25.1.2019	EETU ry:n lausunto valmisteilla olevaan asiakasmaksulakiin (HE 310/2018)
4.3.2019	Kannanotto: Vanhusten hoivapalvelut on toteutettava laatu edellä
3.4.2019	EETU ry:n lausunto Finanssivalvonnalle: Pankkitunnisteiden mahdolliset muutokset.
14.5.2019	EETU ry:n kannanotto hallitusneuvotteluihin: Eläkeläisten asemaa on parannettava
13.6.2019	EETU ry:n lausunto valtiovarainministeriölle: Hallituksen esityksen luonnoksesta laeiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista sekä julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetun lain muuttamisesta
18.6.2019	EETU ry:n vastaus Finanssivalvonnan kyselyyn digitaalisen pankkiasioinnin mukautuksista ja palveluvaihtoehtoista digitaaliselle asiointille
20.8.2019	EETU ry:n lausunto Sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle pienten eläkkeiden korottamisesta
5.9.2019	EETU ry:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sairausvakuutuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta
18.9.2019	EETU ry:n lausunto julkisuuslain soveltamisen laajentamisesta koskevasta selvityksestä
24.9.2019	EETU ry:n kannanotto vuoden 2020 talousarvioesitykseen sekä lainsäädäntöön. (Tiedote: Eläkeläisköyhyyttä on vähennettävä ja kotitalousvähennystä ei saa supistaa)
16.10.2019	Eetu ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle pienten eläkkeiden korottamisesta (HE 43/2019)
24.10.2019	EETU ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle työttömyysturvalain 3 luvun 1§:n ja 6 luvun 9 §:n ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta työttömyysturvan lisäpäiväoikeuden muuttamiseksi (HE 83/2019)

Liite 4: Eläkeläiset ry:n edunvalvonnan ja ikääntymispolitiikan tiedotteet, lausunnot ja kannanotot

- 9.1. Eläkeläiset ry:n lausunto sosiaaliturvan uudistusta valmistelevalle Toimi –hankkeen Ikääntyneiden näkökulma -arviointipöytään
- 1.2. Kalevi Kivistö: Sopiiko yksityisbisnes lainkaan hoitoalalle
- 21.2. Eläkeläiset ry:n vaalitavoitteet julkistettu
- 11.3. Eläkeläisjärjestöjen kysely: Kansanedustajaehdokkaat kannattavat eläkeläisköyhyyden vähentämishjelmaa
- 9.4. Kalevi Kivistö: Vanhuspalvelujen kuntoon saattamisessa on nyt tekojen aika
- 10.4. Ikäystävälliseen Suomeen – Eläkeläiset ry:n vaalitavoitteet
- 26.4. Iäkkäiden yhdenvertaisuus turvattava: Eläkeläiset ry:ltä ehdotuksia hallitusohjelmaan
- 7.6. Tunnelmat Rinteen hallituksen suhteen odottavalla kannalla
- 11.6. Eläkeläiset ry: Hallituksella ainekset rohkeaan ikääntymispolitiikkaan
- 10.7. Eläkeläiset ry: Pienten eläkkeiden korotus osoitus ilmapiirin muutoksesta
- 13.9. Kalevi Kivistö: ”Arvokas ja turvallinen ikääntyminen on jokaisen oikeus”
- 18.9. Martti Korhonen: Budjettiesitys: ”Myönteisempi viesti, pitkää aikaa”
- 23.9. Eläkeläiset ry:n Kivistö Kokkolassa: Budjetissa tarpeellisia ja tervetulleita parannuksia
- 3.10. Eläkeläiset ry:n Korhonen Keravalla: Kansalaistoiminnan vahvuus on vapaaehtoisissa
- 9.10. Eläkeläiset ry:n Korhonen lissä: Yhdistystoiminnan vapaaehtoiset ansaitsevat arvostuksen
- 11.10. Kuopion seminaari pohtii iäkkäiden maahanmuuttajien palveluita
- 12.10. Kalevi Kivistö: Hoitajamitoituksen toteuttamisessa on kysymys tahdosta
- 14.11. Marja Leena Makkonen: Vanhusneuvostoille annettava mahdollisuus vaikuttaa
- 16.11. Martti Korhonen: Yhteiskunnan on varauduttava asumisen sukupolvenvaihdokseen
- 17.11. Kalevi Kivistöltä ratkaisumalli pienten työeläkkeiden korotuksiin
- 17.11. Martti Korhonen: Asumisen sukupolvenvaihdos iso haaste
- 4.12 Rautalammin kunnalle valtakunnallinen Ikäystävällinen teko -palkinto

Liite 5: Juhlavuoden Eläkeläiset ry 60 vuotta tapahtumat

Eläkeläiset ry 60-vuotta -juhlat

- 16.5. Heinola Etelä-Hämeen aluejärjestö. Juhlapuhe Martti Korhonen.
6.6. Nokia Pirkanmaan, Satakunnan ja Varsinais-Suomen aluejärjestöt. Juhlapuhe Kalevi Kivistö.
8.6. Varkaus Savon, Pohjois-Karjalan ja Kaakkois-Suomen aluejärjestöt. Juhlapuhe Kalevi Kivistö.
7.8. Oulu Jokilaaksojen, Kainuun ja Lapin aluejärjestöt. Juhlapuhe Martti Korhonen.
21.8. Turku Turun, Raision, Kaarinan ja Piikkiön yhdistykset. Juhlapuhe Martti Korhonen.
10.9. Vaasa Pohjanmaan ja Keski-Suomen aluejärjestöt. Juhlapuhe Marja Leena Makkonen.
3.10. Kerava Helsingin ja Uudenmaan aluejärjestöt. Juhlapuhe Martti Korhonen.
4.12. Helsinki Valtakunnallinen pääjuhla. Juhlapuhe Martti Korhonen. Juhlaluento Kalevi Kivistö: ”Eläke arjen turvana”

Keskustelutilaisuudet

- 16.1. Helsinki: Sotien ja kriisien vaikutus suomalaiseen aineettomaan perintöön, kirjailija Sirpa Kähkönen
16.1. Kerava: Niin kauas kuin siivet kantaa -monologi ja keskustelu, näyttelijä Kati Outinen
14.2. Kerava: Miten turvaamme hyvän vanhuuden? ministeri Kalevi Kivistö
19.2. Joensuu: Yhdenvertaisuus ja ikääntyneet, erityisasiantuntija Panu Artemjeff (OM)
7.3. Helsinki: Iäkkäiden sosiaali- ja terveysturvasta, dosentti Jouko Kajanoja, vuorovaikutussuunnittelija Anu Markkola (Helsingin kaupunki), tutkija/eläkeläinen Pertti Honkanen, eläkeläinen Olli Salin
28.3. Kajaani: Eläkkeiden rahoitus, tutkija/eläkeläinen Pertti Honkanen
9.5. Saarijärvi: Hoivapalvelut Suomessa, professori Teppo Kröger
13.5. Vantaa: Vanhuspalvelut – lunastetaanko vaalilupaukset? ministeri Kalevi Kivistö
30.8. Varkaus: Ikääntyneet ja digitalisaatio, kehittämispäällikkö Sari Vapaavuori (VALLI ry)
27.9. Kokkola: Palvelut ja toimeentulo – eläkeläisen perusoikeudet, ministeri Kalevi Kivistö
28.9. Kotka: Eläkkeiden rahoitus, tutkija/eläkeläinen Pertti Honkanen
16.10. Kuopio: Vanhenemisen monet kasvot, omaishoitaja Svetlana Räsänen, maahanmuuttokoordinaattori Tiina Valtonen, tutkija Elisa Tiilikainen, perusturvalautakunnan jäsen Laura Meriluoto, terveydenhoitaja Leila Savolainen
24.10. Raase: Iäkkäiden sosiaaliturva, dosentti Jouko Kajanoja
29.11. Tornio: Eläkkeiden rahoitus, tutkija/eläkeläinen Pertti Honkanen

Eläkeläiset ry:n 60-vuotisnäyttely

Näyttelyitä järjestettiin 49 kappaletta.

Kevätkausi

11.3. Rovaniemi	18.3. Suomussalmi
1.4. Kittilä	2.4. Kontula/Helsinki
8.4. Hyrynsalmi	10.4. Uusikaupunki
21.4. Kuhmo	1.5. Kallio-Vallila/Helsinki
6.5. Utajärvi	20.5. Paltamo
27.5. Hyvinkää	3.6. Varkaus (+ Kuntoranta/valtuuston kokous)
10.6. Puolanka	

Kesäkausi

1.7. Ii	22.7. Kolari
5.8. Sonkajärvi	6.8. Oulu (Jokilaaksojen, Lapin ja Kainuun Aluejärjestöjen juhla)

8.8. Oulu (Oulun Työväen Eläkeläiset ry) 12.8. Sotkamo
19.8. Siilinjärvi 21.8. Turku (Raision yhdistys + Turku, Kaarina ja Piikkiö; toritapahtuma)

Syyskausi

26.8. Vartiokylä/Helsinki	28.8. Tampere
2.9. Iisalmi	16.9. Lieksa
16.9. Kuopio	16.9. Kerava
20.9. Sievi	23.9. Kotka
30.9. Joensuu	4.10. Valkeakoski
7.10. Hakunila/Vantaa	7.10. Kemi
14.10. Haapajärvi	14.10. Muhos
15.10. Nakkila	28.10. Ruovesi
1.11. Pudasjärvi	2.11. Hämeenkyrö
4.11. Suonenjoki-Iisvesi	4.11. Vaasa
4.11. Pori	4.11. Jyväskylä
12.11. Heinola	18.11. Kiuruvesi
25.11. Jokioinen	4.12. Helsinki, Kulttuuritalo
4.12. Kuru	9.12. Joensuu (Joensuun Eläkeläiset 60 v. -juhla)

Yhteislaulutilaisuudet

Paikkakunnat, joille lähetettiin lauluvihkoja (yht.68 kpl)

Etelä-Häme: Lahti, Heinola, Hämeenlinna, Loppi, Kiveriön-Kärpäsien Elry, Salpakangas

Helsinki: Kaarela, Kallion-Vallilan Elry, Kontula, Pihlajamäki-Pihlajisto, Vartiokylä

Jokilaaksot: Haapavesi, Haapajärvi, Ii, Kempele, Oulun Elry, Oulun Työväen Elry, Muhos, Raahe

Kaakkois-Suomi: Kotka

Kainuu: Hyrynsalmi, Paltamo, Sotkamo

Keski-Suomi: Jyväskylä, Tikkakoski, Säynätsalo

Lappi: Kemi, Kittilä, Rovaniemi, Rytikari, Simo, Tervola

Pirkanmaa: Kuru, Ruovesi, Valkeakoski, Vammala

Pohjanmaa: Himanka, Kokkola, Teuva, Vaasa, Ykspihlaja

Pohjois-Karjala: Joensuu, Lieksan Seudun Elry

Satakunta: Kokemäki, Nakkila Eura-Säkylä-Köyliö, Kankaanpää, Pihlava, Rauma, Ulvila, Vampula

Savo: Iisalmi, Keitele, Kiuruvesi, Kuopio-Kallavesi, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Suonenjoki-Iisvesi, Tuusniemi, Varkaus

Uusimaa: Etelä-Espoo, Kerava, Porvoo, Tikkurila, Vihti

Varsinais-Suomi: Halikko, Turun Elry, Uusikaupunki

Liite 6: Eläkeläiset ry:n edustukset ja jäsenyydet 2019

- Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry (Tiina Rajala)
- Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry (Martti Korhonen, Jan Koskimies, Kalevi Kivistö)
- Eläkeläisjärjestöjen Pohjoismainen yhteistyötoimikunta (Kalevi Kivistö, Jan Koskimies)
- European Network on Intercultural Elderly Care (Eva Rönkkö)
- Folkets Bildningsförbund rf
- Kansan Arkisto (Tiina Rajala)
- Kansan Arkiston ystävät ry
- Kansan Sivistystyön liitto ry (Tiina Rajala)
- Kansan Radioliitto ry
- Kunnon Elämä ry
- Solaris-lomat ry (Jan Koskimies)
- Suomen Työväen Urheiluliitto TUL (yhteyshenkilö Tiina Rajala). TUL:lla, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL:llä ja Eläkeläiset ry:llä on keskinäinen yhteistyösopimus.
- Sosiaali- ja terveysministeriön Vanhuus- ja eläkeasioiden neuvottelukunta (Jan Koskimies, Irmeli Mandell)
- SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry (Jan Koskimies)
- Suomi-Venäjä -seura
- Työväenperinne – Arbetartradition ry
- Vanhustyön keskusliitto ry
- Veronmaksajien Keskusliitto

Osakkuudet

- Kuntoranta Oy: Hannu Partanen (30.4. saakka), Jan Koskimies, Marja Leena Makkonen, Jarmo Ikäheimonen (tj. 1.5. alkaen).
- As Oy Mechelininkatu 20

Liite 7: Järjestön luottamushallinto ja henkilökunta

Eläkeläiset ry:n hallitus 2018–2021

Puheenjohtaja

Martti Korhonen, Jokilaaksojen Aluejärjestö, Oulun Työväen Eläkeläiset

Varapuheenjohtaja

Marja Leena Makkonen, Keski-Suomen Aluejärjestö, Jyskän Eläkeläiset

Jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä

Sirkka Kuivala, Helsinki, Kontulan Eläkeläiset – Aimo Röpetti, Kaakkois-Suomi, Lauritsalan Eläkeläiset

Antti Holopainen, Etelä-Häme, Lahden Eläkeläiset – Heikki Mäkinen, Uusimaa, Klaukkalan Eläkeläiset

Maija-Liisa Ekorre, Lappi, Tervolan Eläkeläiset – Paavo Tihinen, Jokilaaksot, Pudasjärven Eläkeläiset

Antero Kyllönen, Kainuu, Kajaanin Eläkeläiset – Matti Ruokolainen, Pohjois-Karjala, Lieksan Seudun Eläkeläiset

Pauli Liekari, Satakunta, Rauman Eläkeläiset – Seija Tikkanen, Pohjanmaa, Himangan Eläkeläiset

Maire Kauhanen, Pirkanmaa, Tampereen Eläkeläiset – Raija Raittio, Varsinais-Suomi, Kaarinan Eläkeläiset

Eläkeläiset ry:n valtuusto 2018–2021

Puheenjohtaja

Kalevi Kivistö, Uusimaa, Viherlaakson-Karakallion Eläkeläiset

Varapuheenjohtaja

Mervi Höylä, Savo, Kuopio-Kallavesi Eläkeläiset

Jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä aluejärjestöittäin

JOKILAAKSOT

Hilkka Tihinen, Pudasjärven Eläkeläiset – Sirkka Kankaala, Raahen Eläkeläiset

Kauno Moilanen, Kuusamon Eläkeläiset – Leena Rantala, Pudasjärven Eläkeläiset

Hilkka Myllykangas, Oulun Työväen Eläkeläiset – Liisa Hirvasniemi, Kiimingin Eläkeläiset

Lahja Hanhela, Kiimingin Eläkeläiset – Terttu Taajoranta, Oulun Työväen Eläkeläiset

Viljo Lehmusketo, Raahen Eläkeläiset – Pentti Kyyhkynen, Kuusamon Eläkeläiset

UUSIMAA

Vappu Miinalainen, Lohjan Seudun Eläkeläiset – Tuula Saastamoinen, Rajakylä-Länsimäen Eläkeläiset

Simo Hyökki, Hyrylän Eläkeläiset – Tapio Ruuskanen, Porvoon Eläkeläiset

Tuula Kivijärvi, Etelä-Vantaan Eläkeläiset – Matti Savolainen, Tikkurilan Eläkeläiset

Esa Vepsäläinen, Karkkilan Eläkeläiset – Kaisa Mäkinen, Keravan Eläkeläiset

LAPPI

Voitto Vaattovaara, Kolarin Eläkeläiset – Veikko Rautio, Aavasaksan Eläkeläiset

Maisa Lahnajärvi, Kemin Eläkeläiset – Tapani Silventoinen, Ivalon Eläkeläiset

Kyllikki Vilander, Rovaniemen Eläkeläiset – Kari Yliaska, Sodankylä

PIRKANMAA

Vilho Ponkiniemi, Hämeenkyrön-Viljakkalan Eläkeläiset – Seppo Martikainen, Valkeakosken Eläkeläiset

Ilkka Kotiranta, Nokian Eläkeläiset – Kosti Mantonen, Ylöjärven Eläkeläiset

Marja-Liisa Salminen, Lempäälän Eläkeläiset – Elisa Nordberg, Tampereen Eläkeläiset

SAVO

Kalevi Tuovinen, Sonkajärven Eläkeläiset – Sirkka Jeulonen, Kuopio-Kallavesi Eläkeläiset

Pirjo Rönkkö, Iisalmen Eläkeläiset – Hannu Hyvärinen, Tuusniemen Eläkeläiset
Sirpa Rossi, Varkauden Eläkeläiset – Väinö Heiskanen, Suonenjoen Eläkeläiset

KAINUU

Arja Jauhiainen, Paltamon Eläkeläiset – Tauno Juppi, Kajaanin Eläkeläiset
Matti Ryytänen, Kuhmon Eläkeläiset – Tuula Heikkinen, Suomussalmen Eläkeläiset

SATAKUNTA

Terttu Viinamäki, Nakkilan Eläkeläiset – Keijo Järvenpää, Huittisten Seudun Eläkeläiset
Matti Mesiniemi, Kankaanpään Eläkeläiset – Jouko Vuohiniemi, Ulvilan Eläkeläiset
Tuula Telin, Porin Eläkeläiset – Antti Piittala, Kankaanpään Eläkeläiset

KESKI-SUOMI

Jorma Muhonen, Jyväskylän Eläkeläiset – Seppo Rimpi, Muuramen Eläkeläiset
Tuula Nieminen, Laukaan Eläkeläiset – Matti Pöppönen, Vaajakosken Eläkeläiset
Väinö Aho, Pihtiputaan Eläkeläiset – Kaarin Oikari, Säynätsalon Eläkeläiset

HELSINKI

Mirja Arajärvi, Kallion-Vallilan Eläkeläiset – Eija Loukoila, Vartiokylän Eläkeläiset
Marja-Liisa Suuronen, Pihlajamäki-Pihlajiston Eläkeläiset – Olli Salin, Kallion-Vallilan Eläkeläiset

POHJANMAA

Henrik Fågelbärj, Vasabygdens Pensionärer – Irmeli Mandell, Vaasan Eläkeläiset
Eeva-Liisa Paavola, Lapuan Eläkeläiset – Anita Peltola, Jurvan Eläkeläiset

VARSINAIS-SUOMI

Aarre Lehtonen, Raisio Seudun Eläkeläiset – Raija Alanko, Uudenkaupungin Eläkeläiset
Eira Nurmi, Kaarinan Eläkeläiset – Ari Löytömäki, Loimaan Eläkeläiset

ETELÄ-HÄME

Sirkka Toivonen, Lopen Eläkeläiset – Tuula Maaniittu, Hämeenlinnan Eläkeläiset
Hely Alakokkare, Heinolan Eläkeläiset – Pasi Rytkönen, Salpakankaan Eläkeläiset

POHJOIS-KARJALA

Eeva Surakka, Joensuun Eläkeläiset – Urho Peltonen, Joensuun Eläkeläiset
Viljo Pulkkinen, Lieksan Seudun Eläkeläiset – Eila Jussila, Nurmeksien Eläkeläiset

KAAKKOIS-SUOMI

Taisto Leinonen, Anjalankosken Eläkeläiset – Seppo Sinisalo, Pyhtään Eläkeläiset
Anneli Haimakainen, Imatran Eläkeläiset – Osmo Kontinen, Lauritsalan Eläkeläiset

Eläkeläiset ry:n toimiston henkilökunta

Anna Autio jäsenvastaava, Marja-Liisa Hirn juhluvuoden koordinaattori, Tarja Hovi toimistos sihteeri, Heli Grönroos henkilöstö- ja talousvastaava, Anna Eskola aluetyön suunnittelija, Jan Koskimies toiminnanjohtaja, Anu Mäki järjestösuunnittelija, Tiina Rajala koulutussuunnittelija, Eva Rönkkö monikulttuurisuustyön suunnittelija, Tuomas Talvila tiedottaja.

Liite 8: Eläkeläiset ry:n vierailut paikallisissa ja alueellisissa tilaisuuksissa

- 20.1. Etelä-Espoon Eläkeläiset, musiikkiharrastus ja -koulutukset (Tiina Rajala)
- 8.2. Kiuruvesi. Savon aluejärjestön Ylä-Savon yhteistoimintarinki (Anu Mäki)
- 14.2. Kerava. Eläkeläiset ry keskustelutilaisuus ”Miten turvaamme hyvän vanhuuden?” (Kalevi Kivistö)
- 26.2. Tampereen Eläkeläiset, Ristipistoja – sivistyneesti -käsityöaktivismista (Tiina Rajala)
- 13.3. Kemin Eläkeläiset ry (Martti Korhonen)
- 13.3. Espoo. Viherlaakso-Karakallion eläkeläiset (Jan Koskimies)
- 13.3. Helsinki. Kaarelan eläkeläiset 45-v juhla (Tuomas Talvila)
- 17.3. Helsinki. Malmin eläkeläiset 60-v juhla (Jan Koskimies)
- 19.3. Helsinki. Helsingin aluejärjestö (Jan Koskimies)
- 22.3. Kirkkonummi. Kirkkonummi-Siuntion eläkeläiset ry kevätkokous (Jan Koskimies)
- 26.3. Etelä-Vantaan eläkeläiset (Jan Koskimies)
- 28.3. Vantaa. Hakunilan eläkeläiset (Jan Koskimies)
- 30.3. Espoo. Keskustelutilaisuus Sellossa (puheenvuoro eläkepolitiikasta) (Kalevi Kivistö)
- 7.4. Etelä-Espoon Eläkeläiset ry:n kevätjuhla (Kalevi Kivistö)
- 9.4. Riihimäki ”Vanhustenhoidon tila Riihimäellä” -keskustelutilaisuus (Kalevi Kivistö)
- 11.4. Hämeenkyrön-Viljakkalan eläkeläiset 50-vuotisjuhla Kyröskoskella (Martti Korhonen)
- 14.8. Imatran eläkeläiset 60-v juhla (Jan Koskimies)
- 18.4. Vantaa. Uudenmaan aluejärjestön kevätkokous (Kalevi Kivistö)
- 24.8. Jokioisten eläkeläiset (Jan Koskimies)
- 9.5. Loimaan eläkeläiset 50-v juhla (Jan Koskimies)
- 16.5. Karkkilan eläkeläiset kesäjuhla (Anna Eskola)
- 18.5. Tuusniemen Eläkeläiset ry:n 40-vuotisjuhla (Kalevi Kivistö)
- 22.5. Helsinki. Kontulan eläkeläiset kevätjuhla (Kalevi Kivistö)
- 24.5. Paltamon Eläkeläiset 50-v juhla (Martti Korhonen)
- 21.7. Kuopio Eläkeläiset ry:n yhteislaulutilaisuus (Mervi Höylä)
- 1.8. Satakunnan aluejärjestön elojuhla Ahlaisilla (Marja Leena Makkonen)
- 3.9. Turku. Eläkeläiset ry Varsinais-Suomen aluejärjestön risteily (Anu Mäki)
- 18.9. Helsinki. Kontulan eläkeläiset (Jan Koskimies)
- 19.9. Lappeenranta. Lauritsalan eläkeläiset Joutsenon toimintaryhmä (Tuomas Talvila)
- 21.9. Hyvinkää. Järjestötalon 60 vuotisjuhla (puhe eläke- ja ikääntymispolitiikasta) (Kalevi Kivistö)
- 22.9. Raisio Seudun Eläkeläiset 35-vuotisjuhla (Anu Mäki)
- 26.9. Nurmijärven eläkeläisyhdistysten syysjuhla (Jan Koskimies)
- 9.10. Iin eläkeläiset 50-v juhla (Martti Korhonen)
- 12.10. Kemin Eläkeläiset 60-v juhla (Kalevi Kivistö)
- 17.11. Vaasan eläkeläiset 60 v juhla (Martti Korhonen)
- 13.11. Nokian Eläkeläiset 60-v juhla (Marja Leena Makkonen)
- 23.11. Savon aluejärjestön syyskokous Varkaudessa (Marja Leena Makkonen)
- 17.11. Säynätsalon Eläkeläiset 60-v juhla (Kalevi Kivistö)
- 9.12. Joensuun Eläkeläiset ry:n 60-vuotisjuhla (Kalevi Kivistö)
- 12.12. Jyväskylän Eläkeläisten 60-v juhla (Mervi Höylä)

Liite 9: Toimintatilastot

Toimintatilastot - paikallisyhdistysten yhteenveto	2018	2019
Vastanneita yhdistyksiä	128	128
Yhdistyksiä kaikkiaan		
Vapaaehtoistehtävien lukumäärä	7059	9510
<i>Yhdistysten toiminta</i>		
Kerhotapaamisten lukumäärä	4627	3628
Matkojen/retkien/vierailujen lukumäärä	1264	1255
Harrastusryhmien kokoontumisten lukumäärä	7601	7647
Vanhusten virkistys- ja/tai avustamiskertojen lukumäärä	1783	1456
Monikulttuuristen tilaisuuksien/kohtaamisten lukumäärä	71	59
<i>Harrastusryhmät</i>		
Liikuntaryhmien lukumäärä	203	251
Musiikkiryhmien lukumäärä	106	127
Käsityöryhmien lukumäärä	70	92
Muiden harrastusryhmien lukumäärä	106	107
<i>Toimintaan osallistuneet</i>		
Kerhotapaamisiin osallistuneiden käyntikerrat	117847	105765
Matkoille/retkille/vierailuille osallistuneiden lukumäärä	22599	22207
Harrastusryhmiin osallistuneiden käyntikerrat	46499	66720
Vanhusten virkistäminen/avustaminen: arvio kohdattujen/avustettujen lukumäärä	10111	13465
Monikulttuurisiin tilaisuuksiin/kohtaamisiin osallistuneiden lukumäärä	1284	1368
Arvio siitä, kuinka suuri osa osallistujista oli naisia/miehiä	68%/32%	68%/32%
<i>Vaikuttaminen yhteiskuntaan</i>		
Yhdistyksen edustajien lukumäärä vanhusneuvostossa (varsinaiset sekä varajäsenet)	157	192
Poliitikkojen ja/tai virkamiesten tapaamiskertojen lukumäärä	301	429
Kunnalle tehtyjen aloitteiden lukumäärä	114	94
Kannanottojen tms. lukumäärä	106	121
<i>Tyytyväisyys Eläkeläiset ry:n toimintaan</i>		
Etutoiminta	2,62	2,68
Järjestöpalvelut	2,76	2,74
Tiedottaminen	2,80	2,76
Koulutus	2,68	2,67
Kulttuuritoiminta	2,50	2,51
Liikunta	2,53	2,57
Monikulttuurinen työ	2,41	2,35

Liite 10: Yhdistysverstaat vuonna 2019

Haapavesi, 1.11.

Hanko, 23.4.

Heinola, 7.1.

Hyrnsalmi, 31.10.

Joensuu, 9.1.

Järvenpää, 16.1.

Karkkila, 15.1.

Kiiminki, 21.3.

Kontula, 16.9.

Kuhmo, 20.9.

Kuopio-Kallavesi, 3.9.

Laukaa, 10.9.

Muhos, 20.3.

Raisio, 28.11.

Tikkurila, 24.9.

Ulvila, 24.5.

Vaala, 19.9.

Valkeakoski, 14.10.

Varkaus, 2.9.

Vartiokylä, 7.10.

Liite 11: Kurssien henkilökunnan ulkopuoliset kouluttajat

Kouluttaja, tehtävänimike	Kurssi
Ahonen Jouni, digikouluttaja	kotisivukoulutus
Flygare Tiina, koulutustuottaja	vertaisopastajakoulutus
Fred Maarit, digiopastajien kouluttaja, opastaja	vertaiskoulutus, nettiopastus
Hakalahti Niina, kirjailija, kirjoittajakouluttaja	kirjoittajakurssi
Huusari, Antti, kansanperinnemuusikko, säestäjä	kansantanssikurssi
Isaksson, Pekka, kirjoittajakouluttaja	kirjoittajakurssi
Jalonen Aarno, digiopastajien kouluttaja, opastaja	vertaiskoulutus, nettiopastus
Kallio-Meriläinen Pilvi, teatteri-ilmaisun ohjaaja	ilmaisutaidon kurssi
Karjalainen Aarno, sähköisen kirjanpidon kouluttaja	talouskurssi
Koski Anitta, kirjanpidon ja taloushallinnon kouluttaja	taloudenhoidon koulutus
Kuivalainen Kari, musiikkikouluttaja	musiikkikurssi
Kukkonen Veijo, SEL:n aluetoimitsija	isäntien ja emäntien kurssi
Malinen Sauli, musiikkikouluttaja	musiikkikurssi
Mandell Irmeli, ikäystävällinen kunta-asiantuntija	ikäntymispolitiikan kurssi
Mäkelä Sinikka, kansantanssin opettaja	kansantanssikurssi
Pitkä-Liukkonen, Hannele, liikunnanohjaaja	liikuntakurssi
Rajala Taika, käsityönopettaja	käsityöaktiivismin kurssi
Rämet Kaisu, taloudenhoidon vertaiskouluttaja	talouskurssi
Sepp Ahti, musiikkikouluttaja	musiikkikurssi
Tuovinen Pirjo, hygieniapassikouluttaja	isäntien ja emäntien kurssi

Valtakunnalliset kurssit

Tukihenkilötapaaminen 7. – 9.2. (2 vrk)
Yhdistystoiminnan peruskurssi 25.2.-1.3. (4 vrk)
Taloudenhoidon peruskurssi 25.2.-1.3. (4 vrk)
Matkavastaavien peruskurssi 4.-9.3. (4 vrk)
Musiikkikurssi 7.-11.3. (4 vrk)
Kirjoittajakurssi 6.-10.5 (4 vrk)
Ikäystävälliseen Suomeen -valtuuston seminaari 7.6. (1 pv)
Yhdistystoiminnan jatkokurssi 23.-27.9. (4 vrk)
Taloudenhoidon jatkokurssi 23.-27.9. (4 vrk)
Aluejärjestöjen neuvottelupäivät 13.-16.10. (3 vrk)
Ikäntymispolitiikan opintopäivät 16.-18.10. (2 vrk)
Musiikkikurssi 24.-28.10. (4 vrk)
Matkavastaavien opinto- ja neuvottelupäivät 4.-6.11. (2 vrk)
Kurssi isännille ja emännille 4.-6.11. (2 vrk)

Alueelliset kurssit

Yhdistysverstaas-alueellisten kehittämistyöpajojen kurssi, eri puolilla Suomea 7.1.-15.5. (30 pv)
Ristipistoja – sivistyneesti -käsityöaktiivismin kurssi, Vaasa 19.1. ja Pori 15.3. (2 pv)
Rytmimusiikin kurssi, Espoo 20.-21.1. (2 pv)
Yhdistystalouden aluekurssi, Rovaniemi 30.-31.1. (2 pv)

Ikääntymispolitiikan alueelliset opinto- ja neuvottelupäivät, eri puolilla Suomea 28.1.-26.2. (15 pv)
Kansantanssin alueelliset ohjelmistokurssit: Rovaniemi, 9.-10.3., Rauma 19.-20.10., Lieksa 16.-17.11. (6 pv)
Ikiliikuttaja-kuntoliikunnan kurssi, Rovaniemi 14.9. (1 pv)
Näyttämöilmaisun kurssi, Hyvinkää 8.11. (1 pv)
Rytmimusiikin kurssi, Espoo 9.11. (1 pv) (Kuvassa)

Liite 12: Kulttuuritalon juhlan 4.12. ohjelma

Kulttuuritalo 4.12.2019

klo 8-10 Aamiainen

o Kulttuuritalon ravintola Kitchen

klo 10-15.30 Ovet Kulttuuritalolla avautuvat!

Musiikkiesityksiä, näyttelyitä, miniluentoja, discotanssin huumaa, yhteislaulua, musiikki- ja pukukavalkadi 1950-luvulta nykypäivään, yhdessäolon riemua!

klo 11-12 Tanssin iloa -kavalkadi

o Aalto-salin näyttämöllä erilaisten tanssien ja tanssijoitten kirjoa

klo 11-15.30 Päivän ateria

o Kulttuuritalon ravintola Kitchen

klo 14-15 Eläke arjen turvana -luento

o Kokoustilassa Kultsa 1-3 ja Alvar-auditoriossa

klo 15.30-17 Eläkeläiset ry 60 vuotta -juhla

o Aalto-sali

klo 17.15-20 Juhlatanssit elävän musiikin säestyksellä!

o Aalto-aula

ELÄKELÄISET ry
PENSIONÄRERNA rf